

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 19-20 czerwca 2014 roku na kierunku „informatyka”
prowadzonym w obszarze nauk technicznych
na poziomie studiów pierwszego stopnia inżynierskich
o profilu ogólnoakademickim
realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. inż. Małgorzata Sterna, członek PKA

członkowie: prof. dr hab. inż. Stanisław Kozielski, ekspert PKA
dr hab. inż. Kazimierz Worwa, ekspert PKA
mgr Wioletta Marszelewska, ekspert PKA ds. formalno-prawnych
mgr Michał Paszyn, ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacja o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „informatyka” prowadzonym na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytację członkowie Zespołu Oceniającego PKA poprzedzili zapoznaniem się z Raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby oceny przez Władze Uczelni, otrzymał dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami, pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, przeanalizował wszystkie obronione dotychczas prace dyplomowe oraz wybrane prace etapowe.

Władze KPSW i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego, przygotowując do wglądu kompleksową dokumentację związaną z procesem kształcenia na Uczelni i na kierunku „informatyka”.

Załącznik nr 1 **Podstawa prawna wizytacji**

Załącznik nr 2 **Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji** uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

1). Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy (KPSW) jest uczelnią niepubliczną utworzoną w 2000 roku na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej Nr DNS-1-0145-572/Eko/2000 z dnia 13 września 2000 r. Uczelnia została wpisana do rejestru prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzją Nr DNS-1-0145-266/TT/2000 z dnia 29 grudnia 2000 r. Na tej podstawie uzyskała osobowość prawną. W strukturze Uczelni funkcjonują 4 jednostki: Wydział Nauk Społecznych i Filologicznych, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Wydział Techniczny (WT) oraz Centrum Kształcenia Podyplomowego i Ustawicznego. Uczelnia prowadzi studia pierwszego stopnia na kierunkach: „prawo w biznesie”, „filologia”, „praca socjalna” i „stosunki międzynarodowe”, „geodezja i kartografia”, „budownictwo”, „informatyka”; studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach „administracja”, „ekonomia” i „pedagogika” oraz jednolite studia magisterskie na kierunku „prawo”.

Procedury związane z utworzeniem kierunku „informatyka” zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami Statutu, po podjęciu uchwały przez Radę Powierniczą w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz po skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Uprawnienie do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „informatyka” Uczelnia uzyskała decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nr MNISW-DNS-WUN-6022-10938-2/SH/10 z dnia 13 października 2010 r.

Strategię Rozwoju Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy do 2020 roku przyjęto - zgodnie z przepisami Statutu Uczelni - Uchwałą Nr 3/2011 Rady Powierniczej KPSW w Bydgoszczy z dnia 1 października 2011 r. Dokument zawiera również misję Uczelni. Misję i strategię Wydziału Technicznego na lata 2012-2020 przyjęto Uchwałą nr 2/2012 Rady Wydziału Technicznego KPSW w Bydgoszczy z dnia 16 lutego 2012 r. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Powierniczej oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach.

Misja KPSW zakłada m.in. *„przygotowanie absolwentów do potrzeb nieustannie zmieniającego się rynku pracy i potrzeb pracodawców oraz wyzwań gospodarki globalnej”*. Kierunek „informatyka”, którego absolwenci są nieustannie poszukiwani na rynku pracy, wpisuje się w tę misję. Ponadto koncepcja kształcenia dla kierunku została bardzo wyraźnie dostosowana do oczekiwań lokalnego rynku pracy. W misji Uczelni uwypuklono dążenie, aby *„absolwenci byli ludźmi o silnej motywacji zawodowej”*, celowi temu służą m.in. moduły programu związane z wykształceniem kompetencji miękkich.

Misja Wydziału Technicznego stanowi uszczegółowienie misji Uczelni, podkreślające znaczenie kształcenia inżynierskiego. Kierunek „informatyka” prowadzący do tytułu „inżyniera” w oczywisty sposób wpisuje się w tę misję.

Strategia KPSW wyodrębnia cele i działania w 6 obszarach: kształcenia, nauki, polityki kadrowej, rozwoju infrastruktury, środowiska i otoczenia Uczelni, na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, a także w zakresie ograniczenia skutków wykluczenia społecznego osób i rodzin.

Strategia Wydziału Technicznego wyodrębnia cele w 5 obszarach: kształcenia, rozwoju naukowego, polityki kadrowej, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym krajowym i zagranicznym oraz rozwoju infrastruktury. Cele te odnoszą się bezpośrednio do wszystkich kierunków prowadzonych przez Wydział, a więc również do kierunku „informatyka”. Ponadto,

ponieważ strategia Jednostki wpisuje się w strategię Uczelni, koncepcja kształcenia dla kierunku „informatyka” jest właściwie powiązana zarówno ze strategią Wydziału, jak i Szkoły.

Efekty kształcenia zostały przejęte Uchwałą nr 22/2012 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 29 maja 2012 r. w *sprawie określenia efektów kształcenia na kierunku „informatyka” – studia pierwszego stopnia*. Natomiast aktualny program kształcenia wraz z innymi dokumentami dotyczącymi kierunku „informatyka” przyjęto Uchwałą nr 4/2014 Rady Wydziału Technicznego KPSW w Bydgoszczy z dnia 24 czerwca 2014 r. Ponadto Uchwałą nr 10/2015 Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 21 kwietnia 2015 r., po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału Technicznego wyrażonej w uchwale Nr 5/2015 z dnia 14 kwietnia 2015 r., dokonano modyfikacji sposobu przypisania kierunku do obszaru, dziedziny i dyscyplin. Pierwotnie kierunek „informatyka” został przypisany do obszaru i dziedziny nauk technicznych, dyscypliny „informatyka” (ww. Uchwała nr 22/2012); następnie poszerzono listę dyscyplin (ww. Uchwała nr 10/2015) o „automatykę i robotykę”, „elektronikę” i „inżynierię materiałową”. Przypisanie do dyscypliny „inżynieria materiałowa” nie znajduje jednak uzasadnienia w efektach kształcenia. W programie kształcenia nie odnaleziono również przedmiotów zawierających treści programowe związane z tą dyscypliną. Władze Uczelni uznając argumentację Zespołu Oceniającego PKA przedstawioną w trakcie wizytacji dokonały korekty zbioru dyscyplin, ograniczając go do trzech dyscyplin: „informatyka”, „automatyka i robotyka” oraz „elektronika”. Wspomniana modyfikacja została usankcjonowana uchwałą nr 32/2015 Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 7 lipca 2015 r. w *sprawie dokonania zmian w treści Uchwały Nr 10/2015 Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie dokonania przyporządkowania do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin i dyscyplin naukowych dla kierunku Informatyka, studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki*.

Kształcenie na kierunku „informatyka” prowadzone jest wyłącznie na studiach pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Uczelnia zainicjowała działania związane z przejściem na profil praktyczny, usankcjonowane Uchwałą Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 26 maja 2015 r. w *sprawie wyrażenia opinii dotyczącej rozpoczęcia prac zmierzających do zmiany profilu na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Technicznym*. Kierunek stanowi bowiem odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy, oczekującego specjalistów informatyków gotowych do podjęcie pracy zawodowej.

Studia stacjonarne (dotychczas nieuruchomione) i niestacjonarne trwają 7 semestrów (210 ECTS) i posiadają analogiczną strukturę. Program kształcenia ma budowę modułową, obejmuje moduły kształcenia ogólnego, podstawowe, kierunkowe, specjalnościowe i dodatkowe.

Moduły podstawowe i kierunkowe obejmują przedmioty pozwalające na wykształcenie kompetencji właściwych i typowych dla absolwentów kierunku „informatyka”. Program kształcenia nie zawiera elementów innowacyjnych, ale prowadzi do właściwej sylwetki absolwenta. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, oferta kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest różnorodna. Studenci stwierdzili również, że mają możliwość jej elastycznego kształtowania poprzez wybór odpowiedniej specjalności.

W ramach kierunku dostępne są dwa profile dyplomowania: „Sieci komputerowe i bezpieczeństwo systemów” oraz „Systemy baz danych”, odpowiadające potrzebom rynku pracy. Pierwsza ze specjalności ma charakter bardziej sprzętowy i posiada bardzo dobre

wsparcie w infrastrukturze dydaktycznej Uczelni, na której od 2012 roku funkcjonuje Akademia Cisco (należy wspomnieć, iż zapewnienie nowoczesnego sprzętu i specjalistycznego oprogramowania wymieniono jako jeden z celów strategicznych Wydziału, a w strategii Uczelni wspomniano rozbudowę i doposażenie bazy przede wszystkim WT). Natomiast druga ze specjalności ma charakter bardziej programistyczny. Tym samym studenci kierunku mają możliwość pewnego profilowania programu zgodnie z osobistymi zainteresowaniami i zdolnościami. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że z uwagi na preferencje studentów, uruchamiana jest jedynie specjalność „Sieci komputerowe i bezpieczeństwo systemów”. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że są zainteresowani specjalizacją właśnie w kierunku sieci komputerowych, ponieważ zdobywane kwalifikacje są przydatne w ich pracy zawodowej oraz są poszukiwane na rynku pracy.

Program kształcenia w zakresie sieci komputerowych znajduje wsparcie zarówno w dodatkowych elementach oferty edukacyjnej, wyposażeniu Uczelni, jak i we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. KPSW współpracuje z korporacjami tj. Atos czy Alcatel, poszukującymi informatyków wyspecjalizowanych właśnie w zakresie sieci komputerowych, w tym posiadających certyfikaty Cisco oraz znajomość języków obcych. Studenci kierunku mają możliwość realizacji (poza programem kształcenia) modułów dodatkowych. Obok dwóch zestawów przedmiotów związanych z zagadnieniami sieciowymi (Akademią Cisco), oferowany jest również język angielski o profilu informatycznym, niezwykle przydatny zarówno w pracy zawodowej, jak i w przypadku kontynuacji kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uznali sprofilowanie programu w kierunku sieci komputerowych za bardzo korzystne, docenili również wyposażenie Uczelni w tym zakresie. Podobne opinie wygłosili nauczyciele akademicki podczas spotkania z ZO PKA, wskazując, iż wspomniane sprofilowanie programu możliwe było m.in. dzięki wprowadzeniu krajowych ram kwalifikacji dopuszczających elastyczne kształtowanie sylwetki absolwenta.

Ponadto przy kierunku „informatyka” prężnie działa Koło Naukowe Informatyków umożliwiające poszerzenie wiedzy i umiejętności właśnie z zakresu technologii sieciowych. Koło zrzesza obecnie ok. 20 studentów (blisko połowę studentów kierunku), co należy podkreślić i docenić z uwagi na niestacjonarną formę studiów (spotkania koła odbywają się regularnie w ciągu tygodnia, niezależnie od zjazdów). Działalność Koła prowadzona jest w ramach wspomnianych już modułów dodatkowych, które wzbogacają pulę osiągnięć studentów, przygotowujących ich do zdobycia cennych certyfikatów zawodowych Cisco. Trzech przedstawicieli Koła podkreśliło w rozmowie z Zespołem Oceniającym PKA, że doświadczenia zdobyte w ramach jego funkcjonowania są przydatne w ich pracy zawodowej. Konieczność dostosowania kwalifikacji absolwentów do oczekiwań rynku pracy została wspomniana zarówno w strategii Uczelni, jak i Jednostki.

W skład modułów kształcenia ogólnego, obok zajęć z BHP i podstaw prawa, wchodzi tzw. Akademia liderów czyli grupa przedmiotów (tj. np. Zarządzanie zasobami personalnymi i społecznymi, Elementy komunikacji i dialogu w zarządzaniu, Elementy negocjacji i mediacji) związanych z zagadnieniami z zakresu zarządzania kadrami i zarządzania kryzysowego, umożliwiających wykształcenie kompetencji miękkich, wzmacniających pozycję absolwentów na rynku pracy. Deficyt tego typu kompetencji u absolwentów studiów technicznych jest często wskazywany przez pracodawców. Akademia liderów została wprowadzona na wszystkich kierunkach KPSW m.in. w odpowiedzi na sugestie otoczenia gospodarczego. Jej

uwzględnienie w programach kierunków prowadzonych przez Wydział Techniczny stanowi realizację jednego z celów założonych w strategii Jednostki.

Dodatkowym wsparciem koncepcji kształcenia na kierunku „informatyka” są studia podyplomowe związane z tym kierunkiem (Akademia Cisco) oraz z innymi kierunkami prowadzonymi przez Uczelnię, a także staże organizowane przez Biuro Karier (np. 3-miesięczne staże realizowane przez firmę Atos, w efekcie których kilku studentów uzyskało oferty pracy).

Na zwiększenie zaangażowania studentów i nauczycieli akademickich w działalność Uczelni może wywierać korzystny wpływ System Grantów Uczelnianych Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, w ramach którego mogą się oni ubiegać o granty indywidualne i zespołowe. Chociaż, jak wspomnieli nauczyciele akademicy w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, obecnie preferowane są raczej kierunki prowadzone na studiach II stopnia, związane z badaniami naukowymi.

Indywidualizacja kształcenia jest zapewniona poprzez wybór przedmiotów obieralnych, w tym wybór profili dyplomowania (specjalizacji), oraz klasyczne mechanizmy jakimi są indywidualny program kształcenia lub indywidualna organizacja studiów. Studenci obecni podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA uznali ofertę specjalności za wystarczającą. Ponadto studenci kierunku „informatyka” mają możliwość rozwoju swoich zainteresowań angażując się we wspomnianą już działalność Koła Naukowego Informatyków, którego profil ukierunkowany jest na sieci komputerowe i teleinformatyczne.

Koncepcja kształcenia przyjęta przez Uczelnię umożliwia wszechstronny rozwój studentów. Wizytując bazę dydaktyczną Zespół Oceniający PKA miał możliwość obejrzenia wystawy rysunków jednej ze studentek kierunku „informatyka”. KPSW uczestniczy wraz z innymi uczelniami bydgoskimi w „Orientation Programme” wspierającym studentów przebywających m.in. na wymianie w ramach programu Erasmus w adaptacji do nowych warunków. Pomoc jaką udzielają studenci KPSW swoim koleżankom i kolegom w ramach tego programu pozwala im na zdobycie cennych kompetencji społecznych poza głównym procesem kształcenia. Realizację programu wspiera Centrum dla Studentów Zagranicznych utworzone w ramach Międzynarodowe Centrum Nauki i Edukacji KPSW. Przy Uczelni funkcjonuje Studio Telewizyjne KPSW oraz Radio Akademickie Megafon. KPWS organizuje Międzynarodowe Otwarte Dni Nauki, adresowane do studentów, młodzieży i mieszkańców regionu, służące popularyzacji wyników badań pracowników Szkoły, w tym prezentacji m.in. Wydziału Technicznego. KPSW organizuje również interdyscyplinarną konferencję „Jeden świat – wiele kultur”, w ramach której odbywa się panel techniczny („Cywilizacja techniczna XXI wieku”), podczas którego swoje osiągnięcia prezentują nauczyciele prowadzący kierunek „informatyka”. Organizacja tego typu panelu została wspomniana jako jedno z zadań sformułowanych w strategii Wydziału. Uczelnia współpracuje również ze szkołami ponadgimnazjalnymi prowadząc kursy z matematyki, konkursy informatyczne i akcje promocyjne. KPSW prowadzi także Uniwersytet Dzieci „Alfa” oraz Uniwersytet Międzypokoleniowy „Omega”. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zacieśnienie współpracy z uczelniami krajowymi i zagranicznymi stanowią jeden z celów strategicznych Wydziału Technicznego.

2). Uczelnia deklaruje kształcenie absolwentów na potrzeby województwa kujawsko-pomorskiego oraz sąsiednich. Za formowanie i modyfikację koncepcji oraz programu kształcenia odpowiedzialny był Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na

kierunku „informatyka”, następnie Rada Wydziału Technicznego oraz Senat KPSW. Ponadto w strukturze KPSW funkcjonują uczelniany i wydziałowy zespoły ds. zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Zespół kierunkowy został rozwiązany po opracowaniu programu kształcenia zgodnego z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, ale planuje się jego ponowne powołanie w związku z rozpoczęciem prac nad przejściem z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny oraz koniecznością modyfikacji programu kształcenia.

Nauczyciele akademicy i studenci uczestniczą pośrednio w formowaniu koncepcji i programu kształcenia poprzez swoich przedstawicieli we wszystkich wspomnianych organach kolegialnych. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego poinformowali Zespół Oceniający PKA, iż przedstawiane są im wprawdzie do opiniowania programy kształcenia, lecz w ich odczuciu, nie są oni w pełni włączani w proces określania koncepcji i programu kształcenia. Natomiast pracownicy Uczelni reprezentujący wymienione zespoły podkreślili w rozmowie z Zespołem Oceniającym PKA niską aktywność studentów w tych gremiach, wynikającą z ograniczeń niestacjonarnej formy studiów.

Studenci mają możliwość wypowiedzi również podczas bezpośrednich spotkań z Władzami Wydziału oraz Uczelni, a także za pośrednictwem ankiet. Wyniki ankiet są dostępne dla nauczycieli akademickich w systemie dziekanatowym, są analizowane przez Władze Uczelni i kierowników jednostek organizacyjnych, omawiane z nauczycielami, a wyniki zbiorcze stają się tematem obrad Rady Wydziału. Dodatkową szansę oddziaływania studentów na program kształcenia stwarza funkcja opiekuna rocznika, powoływanego obligatoryjnie dla pierwszego roku studiów. Ponadto niewielki wymiar kształcenia na kierunku „informatyka” sprzyja indywidualnym, nieformalnym kontaktom studentów z kadrą. Efektywność tego sposobu komunikacji podkreślali zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA.

Program kształcenia obowiązujący od roku akademickiego 2014/2015, podobnie jak wcześniejsze wersje programu, został pozytywnie zaopiniowany przez Parlament Studentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy (Uchwała nr 12/2014 z dnia 10 marca 2014 r.)

Nauczyciele akademicy mają wpływ na program kształcenia kierunku ustalając koncepcję prowadzonych przez siebie przedmiotów oraz oferując tematy prac dyplomowych. Pracownicy Uczelni obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, iż starają się włączać do swoich przedmiotów aktualne treści odpowiadające oczekiwaniom pracodawców, tak aby zwiększyć szanse zatrudnienia przyszłych absolwentów. Bezpośrednią wymianę poglądów umożliwiają również cykliczne, coroczne spotkania nauczycieli akademickich z Władzami Uczelni i Wydziału.

Program kształcenia jest konsultowany z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przy Uczelni, w oparciu o uchwałę Senatu z dnia 27 września 2011 r. w sprawie powołania Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, utworzono Radę Doradczą Pracodawców, Przedsiębiorców i Samorządowców, w skład której wchodzi ok. 30 przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Do zadań Rady, która odbyła dotychczas 3 posiedzenia, należy m.in. *„pomoc przy opracowaniu i modyfikowaniu planów studiów”*. Ponadto przy Wydziale Technicznym powołano w październiku 2014 r. odrębną Wydziałową Radę Doradczą Pracodawców i Przedsiębiorców, która spotkała się na

3 posiedzeniach. Rada wydała pozytywną opinię o efektach kształcenia dla kierunku „informatyka” wraz z sugestią zwiększenia nacisku na kompetencje miękkie.

Wydział współpracuje z pracodawcami tj. m.in. Logon, Logonet, NETCONSOL w Bydgoszczy, Oddział Zabezpieczenia Joint Force Training Centre, Sims Lifecycle Services, RIPE.pl, ITG Innovation Group, Device Polska czy BSI. Prodziekan Wydziału wraz z kierunkowym Zespołem ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia przeprowadził spotkanie z przedstawicielami tych firm, w ramach którego dyskutowano efekty kształcenia dla kierunku „informatyka” oraz perspektywy dalszej współpracy. Obecnie zbierane są opinie m.in. na temat preferowanego sposobu realizacji trzymiesięczny praktyk dla profilu praktycznego.

Współpraca z otoczeniem gospodarczym obejmuje nie tylko opiniowanie programu kształcenia, ale także udział w procesie kształcenia, poprzez organizację praktyk i staży oraz realizację prac dyplomowych. Część nauczycieli akademickich łączy pracę na Uczelni z pracą zawodową w branży IT (w tym niemal wszyscy nauczyciele obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA).

Kontakty z otoczeniem gospodarczym utrzymywane są również za pośrednictwem Biura Karier KPSW, powołanego w 2004 r., będącego członkiem Ogólnopolskiej Sieci Biur Karier oraz Porozumienia Bydgoskich Biur Karier. Uczelnia współorganizuje Targi Pracy i Promocji Pracodawców „OFFerty”. Od 2007 roku przy KPSW działa również Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości.

W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkanie poświęcone współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w którym uczestniczyli trzej nauczyciele akademicki łączący pracę zawodową, w tym własną działalność gospodarczą w branży IT, z pracą dydaktyczną, a także przedstawiciel agencji zatrudnienia, który podkreślił specyfikę bydgoskiego rynku pracy. Obecność dużych korporacji tj. Atos i Alcatel powoduje duże zapotrzebowanie na informatyków ze specjalizacją w zakresie sieci komputerowych. Koncepcja kształcenia przyjęta przez KPSW została więc w pełni dostosowana do oczekiwań pracodawców. Nauczyciele akademicki podkreślali praktyczny charakter zajęć dydaktycznych: zadania stawiane przed studentami, np. w ramach prac etapowych czy dyplomowych, są często związane z rozwiązywaniem problemów na jakie napotykają w swoim miejscu zatrudnienia; zajęcia stają się okazją do dyskusji na tematy inspirowane działalnością zawodową studentów.

Z uwagi na fakt, że kształcenie na kierunku „informatyka” rozpoczęto w roku akademickim 2011/2012 wpływ monitoringu losu absolwentów na koncepcję i program kształcenia jest siłą rzeczy jeszcze ograniczony. Niemniej na Uczelni funkcjonuje Zakład Badania Losów Absolwentów, a Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia przygotował ankietę dla absolwentów. Od 2005 roku przy KPSW działa również Klub Absolwenta stanowiący dodatkową platformę wymiany doświadczeń i zbierania opinii, także o programie kształcenia (należy jednak przypomnieć, że pierwszych 8 absolwentów kierunku „informatyka” ukończyło studia dopiero w bieżącym roku akademickim).

Na program kształcenia wywiera również pośredni wpływ wymiana międzynarodowa studentów i pracowników, dająca możliwość wymiany doświadczeń zarówno poprzez wyjazdy zagraniczne, jak i przyjmowanie gości z innych krajów. Uczelnia podpisała od 2007 roku szereg umów o współpracy w ramach programu Erasmus oraz umów międzyuczelnianych w zakresie wymiany studentów, pracowników, współpracy naukowej, organizacji konferencji, udziału w projektach, a także organizacji praktyk, z uczelniami ze:

Słowenii, Norwegii, Wielkiej Brytanii, Łotwy, Grecji, Turcji, Zambii, Ukrainy, Kirgistanu, Chin, Włoch, Rumunii i Francji. Szeroki zakres tej współpracy umożliwia uwzględnienie w koncepcji kształcenia na kierunku „informatyka” wzorców międzynarodowych. Na kierunku prowadzą zajęcia goście z Turcji, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Grecji. Kadra nauczycieli akademickich oraz – co należy podkreślić – także administracji uczestniczyła w wyjazdach szkoleniowych w ramach programu Erasmus. Na proces kształcenia na kierunku „informatyka” wpływa także fakt przyjmowania przez Uczelnię studentów zagranicznych, umożliwiający przepływ doświadczeń związanych z edukacją akademicką w różnych krajach.

Ponadto KPSW uczestniczyła w 2009 roku w projekcie FSS „Internacjonalizacja oraz podnoszenie kultury jakości jako źródła reformy instytucjonalnej” we współpracy z University of Stavanger (Norwegia), w ramach którego powołano Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia, odpowiedzialny za wspieranie procesu dydaktycznego, w tym za wspieranie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (budowę narzędzi, opracowywanie wyników, tworzenie raportów).

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Koncepcja kształcenia na kierunku „informatyka” wpisuje się w misję i strategię KPSW oraz w misję i strategię Wydziału Technicznego. Program kształcenia na studiach I stopnia odpowiada specyfice kierunku „informatyka” i jest bardzo dobrze dostosowany do oczekiwań lokalnego rynku pracy poszukującego specjalistów od sieci komputerowych. Istotnym wsparciem programu kształcenia, świadczącym o spójności zaproponowanej koncepcji, jest baza dydaktyczna oraz dodatkowe elementy oferty edukacyjnej (moduły dodatkowe, koło naukowe) również sprofilowane w kierunku sieci komputerowych. Zdaniem studentów oferta kształcenia jest różnorodna i mają oni możliwość jej elastycznego kształtowania.

2). Koncepcja i program kształcenia dla kierunku „informatyka” zostały opracowane przez odpowiednie organy kolegialne Wydziału i Uczelni z uwzględnieniem udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Udział ten ma charakter zarówno zinstytucjonalizowany (Senat, Rada Wydziału, komisje działające w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, rada zraszająca pracodawców), jak i nieformalny (spotkania ze studentami, nauczycielami, rozmowy przeprowadzane z współpracującymi firmami) zapewniając odpowiedni przepływ informacji. Przedstawiciele studentów wyrazili pewien niedosyt związany z ich włączeniem w opracowywanie koncepcji i programu kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1). Kierunek „informatyka” prowadzony jest na poziomie studiów pierwszego stopnia (inżynierskich) o profilu ogólnoakademickim, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, przy czym obecnie na wszystkich latach studiów (nabory 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015) studia prowadzone są wyłącznie w formie niestacjonarnej (z powodu niewystarczającej liczby kandydatów nie uruchomiono na tych latach studiów stacjonarnych).

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku zostały przyjęte uchwałą nr 22/2012 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 29 maja 2012 r., w sprawie *określenia efektów kształcenia dla kierunku informatyka – studia pierwszego stopnia*.

Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji wynika, że przyporządkowanie kierunku „informatyka” do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie *obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych* (Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065), spełniające warunek określony w §9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MNiSzW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie *warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. nr 243, poz. 1445) stanowiącego, że „Jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, jeżeli spełnia następujące warunki: (...) przyporządkowała kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia (...) oraz wskazała dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów”, dokonane zostało uchwałą nr 10/2015 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie *dokonania przyporządkowania do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin i dyscyplin naukowych dla kierunku „informatyka”, studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki*, po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału Technicznego, wyrażonej w uchwale nr 5/2015 z dnia 14 kwietnia 2015 r. Zgodnie z ww. uchwałami, skorygowanymi - jak wspomniano w pkt. 1 niniejszego raportu - uchwałą nr 32/2015 Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 7 lipca 2015 r., oceniany kierunek „informatyka” jest przyporządkowany do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych oraz dyscyplin naukowych: „informatyka”, „automatyka i robotyka” oraz „elektronika”.

Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa, a także doskonalenie procesu kształcenia i jego dostosowanie do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą.

Plany i programy studiów dla kierunku „informatyka” począwszy od roku akademickiego 2012/2013 zostały uchwalone uchwałą Rady Wydziału Technicznego Nr 12/2012 z dnia 27 września 2012 r. w sprawie: *uchwalenia planów studiów na rok akademicki 2012/2013 oraz programów studiów dla kierunku „informatyka” na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2012/2013*, po uzyskaniu pozytywnej opinii Parlamentu Studentów wyrażonej w uchwale Nr 12A/2012 z dnia 5 września 2012 r. Plany i programy studiów obowiązujące od roku akademickiego 2013/2014 zostały uchwalone przez Radę Wydziału Technicznego uchwałą Nr 07/5/2013 z dnia 23 maja 2013 r. (pozytywna opinia Parlamentu Studentów wyrażona w uchwale nr 4/2013 z dnia 20 maja 2013 r.). Studenci rozpoczynający kształcenie od roku akademickiego 2014/2015 studiują w oparciu o programy i plany studiów przyjęte uchwałą Rady Wydziału Technicznego Nr 4/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie: *uchwalenia planów studiów i programu kształcenia dla kierunku informatyka, studia I stopnia – na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2014/2015* (pozytywna opinia Parlamentu Studentów nr 12/2012 z dnia 10 marca 2014 r.). Plany i programy studiów począwszy od roku akademickiego 2015/2016 zostały uchwalone uchwałą Rady Wydziału Technicznego Nr 12/2015 z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie: *uchwalenia planów studiów i programu kształcenia dla kierunku „informatyka”, studia pierwszego stopnia – na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2015/2016* (pozytywna opinia Parlamentu Studentów wyrażona w uchwale nr 12/2015 z dnia 11 maja

2015 r.). Ponadto Uchwałą Nr 9/2012 z dnia 21 lutego 2012 r. Senat uchwalił wytyczne do opracowania i wprowadzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zgodnie z wymaganiami art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Uchwała ta została następnie zmieniona uchwałą Senatu nr 13/2011/2012 z dnia 6 marca 2012 r. oraz uchwałą Nr 13/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r. Wydział Techniczny ma zatem poprawnie określony program kształcenia dla kierunku „informatyka” składający się z opisu zakładanych efektów kształcenia oraz programu studiów, stanowiącego opis procesu kształcenia, prowadzącego do uzyskania tych efektów.

W wyniku przeprowadzonej przez Zespół Oceniający PKA oceny zgodności opisu zakładanych, kierunkowych efektów kształcenia na studiach inżynierskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku „informatyka” z wymogami rozporządzenia MNiSzW z dnia 2 listopada 2011 r., *w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz. U. Nr 253, poz. 1520) można stwierdzić, że:

- zbiór zakładanych kierunkowych efektów kształcenia obejmuje łącznie 66 efektów kształcenia, w tym 26 (39,4%) w kategorii „wiedza”, 33 (50,0%) w kategorii „umiejętności” oraz 7 (10,6%) w kategorii „kompetencje społeczne”; należy podkreślić, że zarówno ogólna liczba zakładanych kierunkowych efektów kształcenia, jak i ich struktura nie budzi zastrzeżeń; łączna liczba efektów kształcenia w kategoriach „umiejętności” i „kompetencje społeczne” jest zdecydowanie większa od liczby efektów kształcenia w kategorii „wiedza”, co należy ocenić pozytywnie;
- zakładane efekty kształcenia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są takie same, co spełnia wymagania określone w §3 ust. 4 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. *w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370);
- zbiór kierunkowych efektów kształcenia został skonstruowany w taki sposób, że zawiera odniesienia do wszystkich efektów kształcenia z obszaru nauk technicznych dla profilu ogólnoakademickiego, określonych w Załączniku nr 5 do rozporządzenia MNiSzW z dnia 2 listopada 2011 r. *w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520) w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” oraz „kompetencje społeczne”;
- zbiór kierunkowych efektów kształcenia nie wykracza poza zbiór efektów obszarowych;
- opis efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów pierwszego stopnia (inżynierskich) zawiera odniesienia do wszystkich efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w Załączniku nr 9 do rozporządzenia MNiSzW z dnia 2 listopada 2011 r., *w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520), co spełnia wymagania wynikające z §3 ust. 2 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. *w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), stwierdzającego, że „W przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera, opis zakładanych efektów kształcenia (...) uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy”.

Zespołowi Oceniającemu PKA przedstawiono w trakcie wizytacji kilkanaście pisemnych opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, na podstawie których można stwierdzić, że zbiór zakładanych, kierunkowych efektów kształcenia spełnia oczekiwania rynku pracy.

Ocena zgodności efektów kształcenia zdefiniowanych w ramach poszczególnych przedmiotów kształcenia z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego została przeprowadzona na podstawie analizy zbioru sylabusów poszczególnych przedmiotów kształcenia zawartych w programach studiów dla naborów 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015, udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji. Analiza tego zbioru sylabusów wykazała, że:

- zawiera on opisy przedmiotowych efektów kształcenia zdefiniowane dla wszystkich modułów kształcenia;
- przedmiotowe efekty kształcenia, określone dla poszczególnych modułów występujących w programie studiów, zostały opracowane w oparciu o wspólny dla kierunku formularz sylabusa, uwzględniający m.in. opis efektów kształcenia dla przedmiotu w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne” wraz z odniesieniami do efektów kierunkowych oraz sposoby ich weryfikowania.

Zbiór zakładanych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów pierwszego stopnia (inżynierskich) na ocenianym kierunku „informatyka” został opublikowany i jest dostępny w Internetowym Systemie Obsługi Studenta (dostęp po zalogowaniu poprzez stronę Uczelni <https://isos.kpsw.edu.pl/>). Przyjęte rozwiązanie zapewnia niezbędną dostępność do opisu efektów kształcenia dla zainteresowanych podmiotów.

Zgodność zakładanych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku „informatyka” z koncepcją rozwoju kierunku, wynikającą ze strategii rozwoju Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, scharakteryzowanej w pkt. 1.1 niniejszego Raportu, nie budzi zastrzeżeń.

Ocena spójności kierunkowych efektów kształcenia z efektami kształcenia zdefiniowanymi w ramach poszczególnych modułów (przedmiotów) przeprowadzona została na podstawie analizy:

- matrycy efektów kształcenia, stanowiącej załącznik do *Raportu samooceny*, ilustrującej pokrycie kierunkowych efektów kształcenia efektami zdefiniowanymi w ramach poszczególnych przedmiotów;
- zbioru sylabusów poszczególnych przedmiotów, składających się na analizowane plany studiów dla naborów 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015.

Analiza ww. matrycy efektów kształcenia pozwala na sformułowanie następujących uwag:

- matryca efektów kształcenia opisuje relacje pomiędzy efektami kształcenia poszczególnych przedmiotów z efektami kierunkowymi i obszarowymi (z uwzględnieniem obszaru nauk technicznych, do którego przypisany został oceniany kierunek „informatyka”);
- efekt kierunkowy o symbolu IN1A_W22 („*absolwent (...) zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości*”) nie był pokryty przez żaden przedmiot (bezpośrednią konsekwencją braku pokrycia efektu kierunkowego IN1A_W22 byłby brak rzeczywistego pokrycia efektu obszarowego T1A_W11, z opisu kierunkowych efektów

kształcenia wynika bowiem, że efekt IN1A_W22 jest jedynym efektem kierunkowym, odnoszącym się do efektu obszarowego T1A_W11); wszystkie pozostałe kierunkowe efekty kształcenia były pokryte przez efekty kształcenia związane z poszczególnymi przedmiotami, tzn. każdemu kierunkowemu efektowi kształcenia odpowiadał co najmniej jeden efekt przedmiotowy, który go pokrywa; wspomniane uchybienie miało charakter błędu redakcyjnego, popełnionego przy opracowywaniu macierzy efektów kształcenia, ponieważ osiągnięciu efektu IN1A_W22 służy realizacja treści takich modułów jak np.: *Podstawy ekonomii* czy *Praktyka*; Władze Uczelni; w reakcji na uwagę Zespołu Oceniającego PKA wyrażoną w trakcie spotkania podsumowującego wizytację, dokonały właściwej korekty macierzy efektów kształcenia, wiążąc efekt IN1A_W22 z pięcioma modułami, w ramach których jest on osiągany; tym samym w skorygowanej macierzy wykazano pełne pokrycie efektów obszarowych przez efekty kierunkowe, które zostały właściwie skojarzone z przedmiotami figurującymi w programie studiów.

Analiza zbioru sylabusów poszczególnych modułów (przedmiotów), występujących w analizowanych planach studiów dla naborów 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 pozwala na stwierdzenie, że realizacja celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów (przedmiotów), w tym praktyki zawodowej oraz pracy dyplomowej, stwarza możliwości osiągnięcia zakładanych, kierunkowych efektów kształcenia.

Na podstawie analizy treści sylabusów poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że spójność kierunkowych efektów kształcenia z efektami kształcenia zdefiniowanymi w ramach poszczególnych modułów (przedmiotów) nie budzi zastrzeżeń.

2). Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia oraz efektów kształcenia zdefiniowanych dla poszczególnych modułów (przedmiotów) (opisanych w sylabusach), zawartych w programach studiów ocenianego kierunku dla naborów 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015, można sformułować następujące uwagi w zakresie ich zrozumiałości i sprawdzalności:

- zarówno kierunkowe efekty kształcenia, jak również efekty kształcenia związane z realizacją poszczególnych przedmiotów są opisane z rozbiem na kategorie: „wiedza”, „umiejętności” oraz „kompetencje społeczne”;
- sposób formułowania kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń w zakresie zgodności z wymaganiami charakterystycznymi dla ocenianego kierunku „informatyka”;
- opis kierunkowych efektów kształcenia został utrzymany na podobnym poziomie szczegółowości i z zachowaniem podobnej konwencji językowej, przy czym wyjątkiem od tej reguły był opis efektu o symbolu IN1A_U09, który jako jedyny w zbiorze efektów kierunkowych stanowił odstępstwo od czasownikowej formy opisu poszczególnych efektów; efekt ten został pierwotnie sformułowany następująco: „*Posługiwanie się aparaturą pomiarową, metrologią warsztatową oraz metodami szacowania błędów pomiarów*”; dla zachowania zgodności z konwencją językową przyjętą do opisu pozostałych efektów kształcenia należałoby go sformułować w postaci: „*Posługuje się aparaturą pomiarową, metrologią warsztatową oraz metodami szacowania błędów pomiarów*”; Władze Uczelni przychyliły się do argumentacji Zespołu Oceniającego PKA przedstawionej podczas spotkania podsumowującego wizytację i dokonały korekty wspomnianego efektu, sankcjonując ją uchwałą nr 31/2015 Senatu KPSW w Bydgoszczy

z dnia 7 lipca 2015 r. w sprawie dokonania zmian w treści Uchwały nr 22/2012 Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunku "informatyka" - studia pierwszego stopnia;

- język i sposób formułowania kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia jest poprawny, co m.in. zapewnia ich zrozumiałość;
- zarówno kierunkowe, jak i przedmiotowe efekty kształcenia są formułowane w sposób realistyczny, tj. umożliwiający i ułatwiający praktyczne sprawdzenie stopnia ich osiągnięcia przez studentów w realizowanym procesie kształcenia.

Należy podkreślić, że studenci kierunku „informatyka”, obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, byli świadomi czym są efekty kształcenia. Informacje na temat celu zajęć oraz wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które uzyskają po ukończeniu danego modułu, uzyskują od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Zdaniem studentów efekty kształcenia sformułowane są w sposób zrozumiały.

Reasumując, na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia oraz efektów kształcenia określonych w udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA sylabusach poszczególnych przedmiotów, można stwierdzić, że sposób ich formułowania nie budzi zastrzeżeń w zakresie czytelności, jednoznaczności i zrozumiałości.

3). Program studiów na ocenianym kierunku „informatyka” Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, będący opisem procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia, obejmuje - obok planu studiów - także sylabusy poszczególnych przedmiotów wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS, opisem zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia oraz sposobów weryfikacji osiągnięcia tych efektów przez studentów. Stosowany na ocenianym kierunku „informatyka” system oceny i weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie etapy kształcenia i opiera się na:

- weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia, wynikających z realizacji poszczególnych przedmiotów kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego i specjalistycznego; weryfikowanie osiągnięcia tych efektów odbywa się w oparciu o typowe formy etapowego i końcowego sprawdzania poziomu opanowania treści przedmiotów (pytania ustne, sprawdziany i kolokwia pisemne, sprawozdania z realizacji zajęć laboratoryjnych i projektowych, zaliczenia, egzaminy itp.);
- weryfikacji osiągnięcia celów i efektów kształcenia wynikających z odbycia praktyk zawodowych;
- weryfikacji osiągnięcia celów i efektów kształcenia wynikających z procesu dyplomowania, obejmującego napisanie pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy.

Przejrzystość analizowanego systemu oceny i weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Konstrukcja sylabusów poszczególnych przedmiotów uwzględnia opis sposobu weryfikacji każdego spośród określonych w tych przedmiotach efektów kształcenia w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” oraz „kompetencje społeczne”, przy czym w procesie weryfikacji poszczególnych przedmiotowych efektów kształcenia stosowane są zarówno oceny formujące, jak i podsumowujące. W wyniku analizy sylabusów poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że na ocenianym kierunku studiów stosowane są różnorodne sposoby weryfikacji efektów kształcenia, uwzględniające specyfikę

poszczególnych kategorii tych efektów. Wiedza i umiejętności studentów są weryfikowane w oparciu o egzaminy (ustne lub pisemne), kolokwia zaliczeniowe, testy, prezentacje na zajęciach, referaty oraz pytania kontrolne na zajęciach, sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych i projektowych. W celu oceny nabycia przez studentów kompetencji społecznych bierze się pod uwagę takie elementy jak: ocenę postaw i zachowań podczas dyskusji, ocenę przygotowania i pracy podczas wykonywania zadań zespołowych, umiejętność wyrażania własnego stanowiska, zdolność do podejmowania polemiki, ocenę postawy podczas zaliczania prac etapowych i końcowych, formułowanie indywidualnych sądów itp. Weryfikacji efektów wszystkich trzech ww. kategorii służą także moduły tj.: *Praktyka* oraz moduły procesu dyplomowania (*Pracownia dyplomowa*, *Seminarium dyplomowe* oraz *Przygotowanie do egzaminu dyplomowego*). Warto podkreślić, że konstrukcja czytelnego i przejrzystego systemu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia była ułatwiona m.in. dzięki przyjętej, wspólnej dla wszystkich efektów kształcenia, konwencji językowej w zakresie ich formułowania.

Jak wspomniano, system weryfikacji osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie tych efektów („wiedza”, „umiejętności”, „kompetencje społeczne”), a także wszystkie etapy kształcenia. Zasady weryfikacji efektów kształcenia określonych w poszczególnych przedmiotach, a także zasady zaliczania praktyk zawodowych oraz opis przebiegu i zasad oceniania procesu dyplomowania, zawarte są w *Regulaminie studiów w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy*, wprowadzonym w życie uchwałą Senatu nr 7/2012 Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 21 lutego 2012 r., obowiązującym od roku akademickiego 2012/2013.

Podstawowym założeniem systemu weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia jest ich etapowa weryfikacja na poziomie poszczególnych przedmiotów. Wyniki prac etapowych są przechowywane u prowadzących poszczególne przedmioty nauczycieli akademickich przez okres 30 dni od zakończenia sesji egzaminacyjnej (zimowej i letniej), a następnie przez 3 lata w dziekanacie właściwego wydziału. Powyższe uregulowanie wynika z Uchwały Nr 14/2013 Senatu KPSW z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie zasad przechowywania prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz dokumentacji z egzaminów i zaliczeń przeprowadzanych w formie ustnej.

Podczas wizytacji udostępniono Zespołowi Oceniającemu PKA przykładowe prace etapowe studentów z semestrów zimowego i letniego roku akademickiego 2013/2014 oraz z semestru zimowego roku akademickiego 2014/2015 z kilkudziesięciu przedmiotów. Zespół Oceniający PKA zapoznał się szczegółowo z pracami etapowymi z następujących 11 przedmiotów: *Matematyka dyskretna*, *Algebra liniowa*, *Analiza matematyczna*, *Administrowanie rozproszonymi systemami operacyjnymi*, *Systemy operacyjne*, *Systemy informacyjne w zarządzaniu*, *Problemy społeczne i zawodowe informatyki*, *Metody probabilistyczne i statystyka*, *Etyka zawodowa*, *Inżynieria oprogramowania* oraz *Języki i paradygmaty programowania*. Na podstawie analizy udostępnionych prac etapowych można stwierdzić, że weryfikacja osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie tych efektów („wiedza”, „umiejętności”, „kompetencje”). Sposób formułowania pytań, ich zakres i stopień trudności, a także sposób oceny nie budzi zastrzeżeń. Wymagania w zakresie etapowej oceny osiągnięć studenta są wystandaryzowane. Oprócz zapisów *Regulaminu studiów* określających tryb przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz skalę ocen, na Wydziale obowiązuje zarządzenie Rektora nr 35/2011 z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie obowiązków związanych z przeprowadzaniem egzaminów i zaliczeń oraz dokumentowaniem

ich wyników w systemie informatycznym KPSW w Bydgoszczy. Zarządzenie to reguluje obowiązki zarówno nauczycieli akademickich, jak również studentów i pracowników administracji, m.in. w zakresie wprowadzania ocen do systemu, sposobów komunikowania ocen, sporządzania protokołów ocen, przechowywania i archiwizowania protokołów ocen itp. Informacja na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia dostępna jest w *Regulaminie studiów* oraz w sylabusach poszczególnych przedmiotów, opublikowanych w Internetowym Systemie Obsługi Studenta (dostęp po zalogowaniu przez stronę Uczelni <https://isos.kpsw.edu.pl/>).

Reasumując, zdaniem Zespołu Oceniającego PKA poprawność etapowej weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku „informatyka” nie budzi zastrzeżeń.

Integralnym elementem procesu kształcenia na ocenianym kierunku „informatyka” jest praktyka zawodowa, realizowana w wymiarze 4 tygodni, podlegająca obowiązkowemu zaliczeniu w V semestrze. Ogólne zasady organizacji, odbywania oraz zaliczania praktyk studenckich określa *Regulamin studiów* oraz *Procedura odbywania i zaliczania praktyk przez studentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, wprowadzona w życie zarządzeniem Rektora nr 36/2014 z dnia 16 października 2014 r., stanowiąca element Uczelnianego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Uszczegółowieniem ww. dokumentów uczelnianych w zakresie organizacji i zaliczania studenckich praktyk zawodowych studentów kierunków prowadzonych przez Wydział Techniczny jest *Regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, przyjęty uchwałą Nr 10/2014 Rady Wydziału Technicznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 16 października 2014 r. Weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia praktyki dokonuje zakładowy opiekun praktyki w miejscu jej odbywania oraz kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uczelni. Monitorowanie efektów kształcenia praktyk zawodowych jest dokonywane na podstawie analizy *Dziennika praktyki*, w którym student odnotowuje przebieg praktyki, wyszczególniając i opisując wykonywane zadania. Zakładowy opiekun praktyk potwierdza wykonanie wyszczególnionych w Dzienniku czynności. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się także na podstawie opinii opiekuna praktyki ze strony zakładu oraz wyników przeprowadzonych kontroli realizacji praktyki, dokonywanej przez kierunkowego opiekuna praktyk. Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA przez kierownictwo Wydziału Technicznego, prowadzącego oceniany kierunek „informatyka”, wynika, że praktyki realizowane są wyłącznie w podmiotach, które zapewniają właściwe kształcenie studentów, i z którymi umowę podpisał Wydział lub Uczelnia. Są to najczęściej jednostki współpracujące z Uczelnią od dawna i angażujące się w procesy doskonalenia jakości kształcenia.

Szczególne rolę w procesie weryfikacji osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia spełnia proces dyplomowania, w tym przygotowanie pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy. Zasady dyplomowania studentów ocenianego kierunku „informatyka” określone są w *Regulaminie studiów*, a także w zarządzeniach Dziekana: nr 2/2012 z dnia 1 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia zasad i kryteriów obowiązujących przy pisaniu pracy dyplomowej na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy oraz nr 3/2012 z dnia 1 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia procedur związanych z egzaminem dyplomowym na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Zarządzenia te regulują wszystkie główne zagadnienia związane z realizacją poszczególnych etapów procesu dyplomowania oraz z przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, w tym m.in. z trybem powoływania i składem

komisji egzaminu dyplomowego, zasadami zadawania pytań czy zasadami oceniania na egzaminie dyplomowym.

Student wykonuje pracę dyplomową pod kierunkiem promotora, którym może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy. Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez dziekana przed rozpoczęciem przedostatniego semestru studiów. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor i recenzent. Recenzenta powołuje dziekan. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wszystkich zaliczeń i złożenie wszystkich egzaminów wynikających z programu kształcenia oraz uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent. Przewodniczącym komisji może być rektor, prorektor, dziekan, prodziekan lub wyznaczony przez dziekana nauczyciel akademicki, posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z prezentacji pracy dyplomowej oraz sprawdzenia wiedzy studenta w zakresie objętym programem studiów, poprzez odpowiedź na pytania wylosowane przez dyplomanta z zatwierdzonego przez dziekana zestawu pytań na egzamin dyplomowy. Ukończenie studiów następuje po uzyskaniu pozytywnej oceny z pracy dyplomowej i zdaniu egzaminu dyplomowego. Ocenę ukończenia studiów wyznacza się jako średnią ważoną ze średniej oceny z egzaminów i zaliczeń wszystkich modułów (przedmiotów) przewidzianych w programie studiów danego kierunku i specjalności (z wagą 0,6), oceny z egzaminu dyplomowego (z wagą 0,2) oraz oceny pracy dyplomowej (z wagą 0,2).

Pierwsi absolwenci ocenianego kierunku „informatyka” (w liczbie 8) pojawili się po zakończeniu semestru zimowego bieżącego roku akademickiego. Dla potrzeb oceny jakości procesu dyplomowania Zespół Oceniający PKA zapoznał się ze wszystkimi 8. dotychczas obronionymi pracami dyplomowymi na ocenianym kierunku „informatyka” oraz dokumentacją egzaminów dyplomowych autorów tych prac. Po ich analizie i analizie dokumentów dyplomowania, Zespół Oceniający PKA sformułował następujące spostrzeżenia:

- Analiza tematów i treści ocenionych prac dyplomowych wskazuje na ich pełną zgodność z kanonem kierunku „informatyka”.
- Inżynierski charakter prac nie budzi żadnych zastrzeżeń. Z analizy treści prac dyplomowych ocenianych przez ZO PKA wynika, że wszystkie (100%) spełniają wymagania stawiane pracom inżynierskim. Wyniki uzyskane w kilku z ocenianych prac zostały z powodzeniem wdrożone, np. w miejscach pracy ich autorów.
- Sposób oceny prac przez promotorów i recenzentów nie budzi zastrzeżeń.

W ramach zapobiegania zjawiskom patologicznym wprowadzono do programu studiów przedmiot *Ochrona własności intelektualnej*, w ramach którego studenci otrzymują wiedzę na temat praw autorskich, są więc świadomi odpowiedzialności za ich naruszenie. Ponadto nauczyciele akademicki dbają o zróżnicowanie tematów, zadań i projektów zadawanych studentom do opracowania. Zgodnie z uczelnianymi przepisami wymaganym dokumentem dołączanym do pracy dyplomowej jest oświadczenie o samodzielności wykonania pracy. Część prac dyplomowych poddawana jest weryfikacji w elektronicznym systemie antyplagiatowym.

Szczegółowy opis prac etapowych i dyplomowych, z którymi zapoznał się Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji znajduje się w **Załączniku nr 4. Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych.**

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta oraz dyplomy, prowadzona jest prawidłowo.

W Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy obowiązują zapisy „Instrukcji kancelaryjnej”, stanowiącej załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 1/2002 z dnia 2 stycznia 2002 r. w *sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej* oraz zapisy „Instrukcji archiwalnej”, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 35/2005 w *sprawie wprowadzenia Instrukcji archiwalnej*, których celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Instrukcje te określają zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych Uczelni. Po upływie okresu przechowywania, tj. 2 lat, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego, sporządzonego zgodnie z oznaczeniem przewidzianym w instrukcji oraz zgodnie z określonymi w niej symbolami.

Zespół Oceniający PKA szczegółowo przeanalizował zawartość teczek osobowych wszystkich 8 dotychczasowych absolwentów ocenianego kierunku „informatyka”. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż: karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły egzaminacyjne prowadzone są zgodnie z przepisami rozporządzenia MNiSzW z dnia 14 września 2011 r. w *sprawie dokumentacji przebiegu studiów* (Dz. U. Nr 201, poz. 1188); dyplomy i suplementy sporządzane są zgodnie z przepisami rozporządzenia MNiSzW z dnia 1 września 2011 r. w *sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu* (Dz. U. Nr 196, poz. 1167); ponadto w suplementach znajdują się szczegóły dotyczące programu takie jak: składowe programu studiów i indywidualne osiągnięcia, uzyskane oceny oraz punkty ECTS.

Z wypowiedzi studentów formułowanych w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wynikało, że system weryfikacji stopnia i poziomu osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia jest im znany i nie budzi zastrzeżeń. Zdaniem studentów sylabusy przedmiotów zawierają wszystkie potrzebne im informacje, w tym opisy zakładanych w poszczególnych przedmiotach efektów kształcenia oraz warunków zaliczenia, które są czytelne i zrozumiałe. Potwierdzili wywiązywanie się nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z regulaminowego obowiązku informowania na pierwszych zajęciach o formach i warunkach weryfikacji efektów kształcenia przewidzianych dla danego przedmiotu. Studenci są zaznajamiani przez nauczycieli z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które powinni zdobyć, aby uzyskać zaliczenie oraz o formach weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, które są konsekwentnie stosowane. W opinii studentów wykorzystywane formy umożliwiają weryfikację stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a system oceny efektów jest przejrzysty. Studenci byli zgodni co do tego, że są oceniani na podstawie swoich kwalifikacji w sposób obiektywny i sprawiedliwy.

Uzyskane w trakcie wizytacji dane dotyczące odsiewu studentów w trakcie studiów przedstawia Tabela 2.3.1.

Tab. 2.3.1 Odsiew studentów kierunku „informatyka” w latach akademickich 2011/2012 – 2014/2015

Forma studiów	Rok naboru	Liczba studentów*		Odsiew spowodowany			
		przyjętych	stan obecny**	ogółem	rezygnacją	skreśleniem z powodu	
						zaległości w nauce	zaległości finansowych
Stacjonarne***	2011						
	2012						
	2013						
	2014						
	Razem:						
Niestacjonarne	2011	24	15	9	4	3	2
	2012	19	11	8	3	2	3
	2013	23	20	3	2	1	
	2014	28	26	2	2		
	Razem:	94	72	22	11	6	5

* Wg stanu na dzień na 31.01.2015 r.

** Liczby opisujące obecny stan studentów nie uwzględniają studentów wznawiających studia.

*** W latach 2011/2012 -2014/2015 na ocenianym kierunku nie uruchomiono studiów stacjonarnych.

Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA przez kierownictwo Wydziału Technicznego, prowadzącego oceniany kierunek studiów wynika, że ubytek studentów poszczególnych lat przedstawia się następująco:

- spośród studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2011/2012 ubyło 9 (odsiew na poziomie 37,5%);
- spośród studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 ubyło 8 (odsiew na poziomie 42,1%);
- spośród studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2013/2014 ubyło 3 (odsiew na poziomie 13,0%);
- spośród studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2014/2015 ubyło 2 (odsiew na poziomie 7,1%).

Można wyróżnić trzy zasadnicze przyczyny odsiewu studentów w latach 2011/2012 - 2014/2015:

- 1) skreślenia na wniosek studenta (rezygnacja ze studiów), wynikające z różnych sytuacji losowych lub z powodu trudności w nauce (50,0%);
- 2) skreślenia z listy studentów na wniosek dziekana, wynikające z braku zadowalających postępów w nauce (27,3%);
- 3) skreślenia z listy studentów wynikające z zaległości finansowych (22,7%).

Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że skala i przyczyny odsiewu studentów na ocenianym kierunku „informatyka” są przedmiotem systematycznej analizy kierownictwa Wydziału Technicznego. Ze studentami, którzy rezygnują ze studiów,

przeprowadzane są rozmowy dotyczące przyczyn rezygnacji. W zdecydowanej większości studenci rezygnują z przyczyn osobistych, na które Uczelnia nie ma wpływu. W znaczącej liczbie przypadków studenci po kilku tygodniach studiowania odkrywają, że nie posiadają cech i predyspozycji wymaganych w zawodzie inżyniera informatyka lub są niewystarczająco przygotowani do pomyślnego kontynuowania studiów. Skreślenia z przyczyn niezadawalających wyników w nauce są w głównej mierze spowodowane brakiem zaliczenia sesji (studenci nie spełniają obowiązujących kryteriów otrzymania pozytywnej oceny lub nie podejmują prób zaliczenia i zdania egzaminów w terminach poprawkowych). Na pozytywne podkreślenie zasługuje stosunkowo niski procent skreśleń ze studiów z powodu niezadawalających postępów w nauce. Wnioski z analizy przyczyn odsiewu wykorzystywane są do poprawy jakości prowadzonego kształcenia.

4). Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji wynika, że Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy od 2006 roku, czyli na długo przed nowelizacją ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, dokonanej ustawą z dnia 18 marca 2011 r. *o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 84, poz. 455, z późn. zm.), która nałożyła na uczelnie obowiązek monitorowania karier absolwentów. Celem monitorowania karier zawodowych absolwentów jest identyfikowanie mocnych i słabych stron procesu kształcenia w Uczelni oraz dostosowanie kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Zebrane i opracowane wyniki stanowią podstawę do wdrażania rozwiązań mających na celu poprawę jakości kształcenia. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. *o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1198) uchyliła art. 13a, a tym samym zniosła obowiązek monitorowania losów absolwentów, jednakże Uczelnia, starając się odpowiadać na zapotrzebowanie rynku pracy w procesie kształcenia, szczególnie w regionie, nadal prowadzi badania w tym zakresie.

Monitorowaniem karier absolwentów Uczelni, w tym ocenianego kierunku „informatyka”, na rynku pracy zajmuje się Biuro Karier, powołane zarządzeniem nr 17A/2004 Rektora KPSW w Bydgoszczy z dnia 28 września 2004 r. oraz uczelniany Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia, który zajmuje się opracowywaniem narzędzi i dokumentacji niezbędnej dla monitorowania i analizy jakości kształcenia, koordynowaniem i przeprowadzaniem badań, opracowaniem ich wyników oraz przygotowywaniem raportów ogólnouczelnianych. Prowadzone badania obejmują trzykrotne ankietowanie każdego rocznika absolwentów: absolwenci są proszeni o wypełnienie ankiety po egzaminie dyplomowym, a następnie po 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Każde badanie kończy się opracowywanym przez Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia raportem, który przedstawiany jest kierownictwu Uczelni oraz wydziałów. W roku akademickim 2013/2014 Uczelniany Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia przygotował projekt procedury badania losów absolwentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, której celem jest poznanie losów zawodowych absolwentów Uczelni. Powyższa procedura formalizuje dotychczasowe działania w zakresie badania losów absolwentów oraz wprowadza badanie przy pomocy ankiety elektronicznej, z którą można dotrzeć do każdego absolwenta w szczególności po 3 i 5 latach od momentu ukończenia studiów. Ankieta absolwenta składa się z 36 pytań dotyczących ukończonego kierunku studiów, statusu absolwenta na rynku pracy, oczekiwanych i osiągniętych zarobków, a także tego, czy wiedza i kompetencje zdobyte w trakcie studiów w KPSW są przydatne w pracy absolwenta. Zwraca uwagę, że formularz

ankiety nie zawiera miejsca na przekazanie uwag, rozszerzenie udzielonej odpowiedzi, czy jej doprecyzowanie. Uczelnia prowadzi także działalność mającą na celu pozyskiwanie informacji dotyczących przygotowania absolwentów do oczekiwań rynku pracy od zatrudniających ich pracodawców. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA intensyfikacji kontaktów Uczelni z jej absolwentami dobrze służy również działający przy Uczelni od 2005 roku Klub Absolwenta.

Z uwagi na to, że pierwsi absolwenci ocenianego kierunku „informatyka” pojawili się dopiero w bieżącym roku akademickim dotychczasowe działania Uczelni w zakresie monitorowania ich losów obejmowały jedynie ewidencjonowanie absolwentów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu oraz ich ankietowanie w zakresie oceny toku studiów i planów zawodowych.

Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA przez kierownictwo Uczelni wynika, że wyniki badań karier absolwentów mają wpływ na dokonywane modyfikacje programu studiów i prezentowanej oferty kształcenia. Na podstawie wyników tych badań formułowane są także zalecenia dotyczące strategii rozwoju Uczelni oraz dostosowywania oferty edukacyjnej, w tym programów i procesu kształcenia, do potrzeb rynku pracy.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1).** Zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do realizowanego programu studiów, stopnia i profilu kształcenia są zdefiniowane właściwie i są zgodne z koncepcją rozwoju kierunku. Ponadto kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia uwzględniają oczekiwania rynku pracy. Opis efektów jest opublikowany na stronie internetowej Uczelni.
- 2).** Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia oraz przedmiotowych efektów kształcenia określonych w udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA sylabusach poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że sposób ich formułowania nie budzi zastrzeżeń w zakresie czytelności, zrozumiałości i sprawdzalności.
- 3).** Stosowany na ocenianym kierunku „informatyka” system oceny i weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie etapy kształcenia i opiera się na weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia, wynikających z realizacji poszczególnych przedmiotów kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego i specjalistycznego. Weryfikowanie osiągania tych efektów odbywa się w oparciu o: typowe formy cząstkowego i końcowego sprawdzania poziomu opanowania treści przedmiotów (pytania ustne, sprawdziany i kolokwia pisemne, sprawozdania z realizacji zajęć laboratoryjnych i projektowych, zaliczenia, egzaminy itp.); weryfikację osiągania celów i efektów kształcenia wynikających z odbycia praktyk zawodowych; weryfikację osiągania celów i efektów kształcenia wynikających z procesu dyplomowania, obejmującego napisanie pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy. Poprawność etapowej i końcowej weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku „informatyka” nie budzi zastrzeżeń.
- 4).** Uczelnia podjęła działania służące monitorowaniu karier zawodowych swoich absolwentów. Z uwagi na to, że pierwsi absolwenci ocenianego kierunku pojawili się dopiero w bieżącym roku akademickim działania obejmowały jedynie ewidencjonowanie absolwentów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu oraz ich ankietowanie, w zakresie oceny toku studiów i planów zawodowych.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1). Prowadzone przez Wydział Techniczny Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy studia na ocenianym kierunku „informatyka” są studiami pierwszego stopnia (inżynierskimi) o profilu ogólnoakademickim. Studia oferowane są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, przy czym obecnie na wszystkich trzech latach (nabory 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015) prowadzone są wyłącznie w formie niestacjonarnej.

Zgodnie z programami studiów dla ww. naborów, studia stacjonarne i niestacjonarne trwają 7 semestrów. Studentom oferowane są 2 specjalności kształcenia: *Sieci komputerowe i bezpieczeństwo systemów* oraz *Systemy baz danych*.

Organizację procesu kształcenia określa *Regulamin studiów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, przy czym zgodnie z §5 ust. 4 *Regulaminu* szczegółową organizację roku akademickiego w KPSW ustala corocznie Rektor i podaje do wiadomości nie później, niż na miesiąc przed początkiem roku akademickiego.

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. Okresem rozliczeniowym kolejnych etapów studiów jest semestr. Rok akademicki obejmuje: dwa 15-tygodniowe semestry zajęć dydaktycznych (zimowy i letni), dwie sesje egzaminacyjne (zimową i letnią), okresy wolne od zajęć dydaktycznych, w tym ferie zimowe, wiosenne i letnie oraz przewidziane planem studiów praktyki zawodowe. Na studiach niestacjonarnych zajęcia prowadzone są w trakcie 10 zjazdów sobotnio-niedzielnych. Terminy zjazdów ogłaszane są zarządzeniem Rektora.

Zgodnie z udostępnionymi Zespołowi Oceniającemu PKA planami studiów zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń rachunkowych, ćwiczeń laboratoryjnych, lektoratów, zajęć projektowych lub seminaryjnych. Ponadto, w trakcie trwania studiów, zgodnie z zatwierdzonym programem, studenci odbywają praktyki zawodowe, po II i IV semestrze studiów, w łącznym wymiarze 4 tygodni.

Określenie nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w ramach wszystkich, analizowanych przez Zespół Oceniający PKA, programów studiów, tj. programów dla naborów 2012/2013 – 2014/2015, odbywa się w oparciu o system punktów ECTS, który jest zgodny z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w tym z rozporządzeniem MNiSzW z dn. 14 września 2011 r. w *sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta* (Dz.U. Nr 201 poz. 1187), którego §2 ust.2 stanowi, że „*jeden punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnie zgodnie z planem studiów oraz jego indywidualną pracę*”. Procedury przyznawania i stosowania punktów ECTS są częścią wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia funkcjonującego w Uczelni. Sposób określenia nakładu pracy i obciążenia studentów związanego z osiąganiem zakładanych efektów kształcenia, wynikający z analizowanych przez Zespół Oceniający PKA programów studiów dla ww. naborów, nie budzi zastrzeżeń.

Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji wynika, że na ocenianym kierunku „informatyka” nie jest prowadzone kształcenie na odległość, w tym także w formie e-learningu.

W trakcie wizytacji przedłożono Zespołowi Oceniającemu PKA opis programów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, w tym opis kierunkowych efektów

kształcenia oraz programów studiów, z planami studiów i zbiorem sylabusów poszczególnych przedmiotów. Programy studiów obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013 zostały przygotowane zgodnie z wytycznymi Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, zawartymi w uchwale nr 9/2012 z dnia 21 lutego 2012 r., zmienionej uchwałą Senatu nr 13/2011/2012 z dnia 6 marca 2012 r. oraz uchwałą nr 13/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r. Kształcenie na ocenianym kierunku „informatyka”, realizowane dla naborów 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015 prowadzone jest według tych samych programów i planów studiów, odpowiednio dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, będących wynikiem dostosowania wcześniej realizowanych programów i planów studiów do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji.

Z porównania planów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujących na ocenianym kierunku „informatyka” wynika, że oparte są one na takiej samej siatce przedmiotów, z zachowaniem jednakowej listy i sekwencji przedmiotów. Jedyne różnice w planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dotyczą łącznej liczby godzin w ramach poszczególnych przedmiotów, w tym w ramach rodzajów zajęć oraz sposobu rozliczania wymaganych nakładów pracy własnej studenta, związanych z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów.

Poniżej przedstawiona została ocena analizowanych programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla naborów 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015, pod kątem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz zgodności z rozporządzeniem MNiSzW z dnia 5 października 2011 r. *w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. Nr 243 poz.1445 z późn. zm.).

W ramach każdej z dwóch oferowanych specjalności łączny wymiar zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 1890 godzin zajęć/210 pkt. ECTS. Plan studiów stacjonarnych obejmuje: 260 godzin zajęć/23 pkt. ECTS dla treści kształcenia ogólnego, 300 godzin zajęć/36 pkt. ECTS dla treści kształcenia podstawowego, 660 godzin zajęć/67 pkt. ECTS dla treści kształcenia kierunkowego oraz 710 godzin zajęć/82 pkt. ECTS dla każdej z dwóch oferowanych specjalności: *Sieci komputerowe i bezpieczeństwo systemów* oraz *Systemy baz danych*. Moduły, związane z realizacją procesu dyplomowania: *Pracownia dyplomowa* (30 godzin zajęć/3 pkt. ECTS), *Seminarium dyplomowe* (30 godzin zajęć/8 pkt. ECTS) oraz *Przygotowanie do egzaminu dyplomowego* (15 pkt. ECTS) zostały zaliczone do bloku kształcenia specjalnościowego. Plany studiów stacjonarnych obejmują także moduł *Praktyka* realizowany w wymiarze 4 tygodni/2 pkt. ECTS, zaliczany w semestrze V. Oceniane plany studiów stacjonarnych zawierają także pozycję *Godziny kontaktowe - konsultacje i kolokwia*, z przypisaną liczbą 736 godzin zajęć, bez rozbicia na semestry i moduły.

W ramach każdej z dwóch oferowanych specjalności łączny wymiar zajęć na studiach niestacjonarnych wynosi 1195 godzin zajęć/210 pkt. ECTS. Plan studiów niestacjonarnych obejmuje: 195 godzin zajęć/23 pkt. ECTS dla treści kształcenia ogólnego, 215 godzin zajęć/36 pkt. ECTS dla treści kształcenia podstawowego, 510 godzin zajęć/67 pkt. ECTS dla treści kształcenia kierunkowego oraz 275 godzin zajęć/82 pkt. ECTS dla każdej z dwóch oferowanych specjalności: *Sieci komputerowe i bezpieczeństwo systemów* oraz *Systemy baz danych*. Moduły, związane z realizacją procesu dyplomowania: *Pracownia dyplomowa* (10 godzin zajęć/3 pkt. ECTS), *Seminarium dyplomowe* (20 godzin zajęć/8 pkt. ECTS) oraz *Przygotowanie do egzaminu dyplomowego* (15 pkt. ECTS) zostały zaliczone do bloku kształcenia specjalnościowego. Plany studiów niestacjonarnych obejmują także moduł *Praktyka* realizowany w wymiarze 4 tygodni/2 pkt. ECTS, zaliczany w semestrze V. Oceniane

plany studiów niestacjonarnych zawierają także pozycję *Godziny kontaktowe - konsultacje i kolokwia*, z przypisaną liczbą 381 godzin zajęć, bez rozbicia na semestry i moduły.

Analizowane programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych umożliwiają studentowi wybór przedmiotów w łącznym wymiarze 64 pkt. ECTS w ramach następujących modułów: Język obcy (10 pkt. ECTS), moduły specjalnościowe (23 pkt. ECTS), Obieralny wykład monograficzny (3 pkt. ECTS), Projekt (4 pkt. ECTS), Seminarium dyplomowe (8 pkt. ECTS), Pracownia dyplomowa (3 pkt. ECTS), Zarządzanie zasobami personalnymi i społecznymi / Doskonalenie kompetencji personalnych i społecznych (2 pkt. ECTS), Elementy komunikacji i dialogu w zarządzaniu/ Komunikowanie i dialog w relacjach międzyludzkich (2 pkt. ECTS), Elementy negocjacji i mediacji/Techniki mediacji i negocjacji (1 pkt. ECTS), Podstawy filozofii/ Podstawy socjologii/ Podstawy psychologii (2 pkt. ECTS), Podstawy prawoznawstwa/ Zarys historii Polski / Podstawy ekonomii (2 pkt. ECTS), Marketing/ Public relations (2 pkt. ECTS), Praktyka (2 pkt. ECTS). Zgodnie z §5 ust. 2 rozporządzenia MNiSzW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243 poz.1445 z późn. zm.) program studiów powinien umożliwić studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów, wynikającej z planu studiów. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych ocenianego kierunku wskaźnik ten wynosi: $30\% \times 210 = 63$ pkt. Oznacza to, że analizowane programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych warunek ten spełniają

Sposób określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zdefiniowanych w ramach poszczególnych przedmiotów, określony w sylabusach dla obu form studiów uwzględnia godziny pracy studenta w ramach zajęć organizowanych przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę w sposób nie budzący zastrzeżeń. Dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych w ramach poszczególnych przedmiotów, a także sposób weryfikacji zakładanych efektów kształcenia jest poprawny. Zastrzeżeń Zespołu Oceniającego PKA nie budzi także dobór i sekwencja przedmiotów występujących w planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Uwzględniając ponadto wyniki analizy macierzy pokrycia efektów kierunkowych przez poszczególne moduły/przedmioty Zespół Oceniający PKA stwierdza, że program studiów na ocenianym kierunku „informatyka” umożliwia osiągnięcie zakładanych kierunkowych efektów kształcenia określonych w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” oraz „kompetencje społeczne”.

Program studiów na ocenianym kierunku „informatyka” zakłada realizację studenckich praktyk zawodowych, będących integralną częścią programu studiów. Ogólne zasady organizacji, odbywania oraz zaliczania praktyk studenckich określa *Regulamin studiów oraz Procedura odbywania i zaliczania praktyk przez studentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, wprowadzona w życie zarządzeniem Rektora nr 36/2014 z dnia 16 października 2014 r. Uszczegółowieniem ww. dokumentów uczelnianych w zakresie organizacji i zaliczania praktyk zawodowych studentów kierunków prowadzonych przez Wydział Techniczny jest *Regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, przyjęty uchwałą nr 10/2014 Rady Wydziału Technicznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 16 października 2014 r. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA fakt przyjęcia regulacji w zakresie organizacji, odbywania i zaliczania praktyk zawodowych dla kierunków inżynierskich, w tym dla ocenianego kierunku „informatyka”, odrębnych od regulacji obowiązujących

studentów pozostałych (nietechnicznych) kierunków Uczelni, zasługuje na pozytywne podkreślenie. Za odbycie i zaliczenie praktyki student otrzymuje 2 pkt. ECTS. Przydzielona liczba punktów ECTS wydaje się zaniżona, zważywszy, że zgodnie z planem studiów studenci ocenianego kierunku realizują praktyki zawodowe w łącznym wymiarze 4 tygodni (120 godzin).

Do zasadniczych celów praktyki zawodowej studentów ocenianego kierunku „informatyka” zalicza się: przygotowanie do praktycznego wykonywania zawodu; poznanie środowiska zawodowego, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz rozwiązywanie realnych problemów zawodowych; poznanie zakładów pracy (przedsiębiorstw, firm, instytucji oraz urzędów) oraz zapoznanie się z różnymi środowiskami sprzętowo-programowymi; praktyczne zastosowanie posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; zdobywanie doświadczeń w samodzielnym i zespołowym wykonywaniu zadań projektowo-implementacyjnych; kształtowanie wysokiej kultury zawodowej oraz kształtowanie samodzielności i kreatywności.

Praktyka realizowana jest w okresie wakacyjnym po zakończeniu II lub IV roku studiów. Zaliczenie praktyki odbywa się w semestrze V, przy czym zaliczenie praktyki zawodowej jest warunkiem zaliczenia tego semestru. Za organizację i przebieg praktyk odpowiada dziekan, który wyznacza kierunkowych opiekunów praktyk, do kompetencji których należy w szczególności: informowanie studentów o miejscach odbywania, formie, celach i zadaniach praktyk zawodowych; weryfikowanie osiągania zakładanych dla praktyk efektów kształcenia, a także dokonywanie zaliczenia praktyk. Zaliczenie praktyki dokonywane jest na podstawie dziennika praktyk, potwierdzonego przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której student realizował praktykę lub wyznaczonego do opieki nad studentem pracownika tej jednostki. Praktyka podlega zaliczeniu bez oceny. Praktyki zawodowe wpisuje się do indeksu i karty okresowych osiągnięć wraz z innymi zajęciami dydaktycznymi ustalonymi planem studiów. Dla zapewnienia właściwego przebiegu praktyk Uczelnia podpisuje z zakładami pracy przyjmującymi studentów stosowne umowy. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z wykazem kilkunastu instytucji, przedsiębiorstw oraz firm, w których studenci ocenianego kierunku „informatyka” odbywali praktyki zawodowe w roku akademickim 2013/2014. Z analizy tego wykazu wynika, że większość przedsiębiorstw, firm lub biur informatycznych charakteryzuje się obszarem działalności zawodowej, który jest bezpośrednio związany z kierunkiem „informatyka”. Szczegółowe informacje dotyczące studenckich praktyk zawodowych, w tym oferta Uczelni w tym zakresie, dostępne są dla studentów na stronie <http://www.kpsw.edu.pl/student/praktyki>.

Zgodnie z uchwałą nr 36/2012 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 25 września 2012 r., w *sprawie określania warunków zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki*, studenci posiadający udokumentowane doświadczenie zawodowe, prowadzący działalność gospodarczą oraz studenci, którzy odbyli praktyki, staż lub wolontariat umożliwiające nabycie odpowiednich umiejętności praktycznych mogą zostać zwolnieni z obowiązku odbycia praktyki zawodowej. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że w ramach dotychczas organizowanych praktyk zawodowych studentów ocenianego kierunku „informatyka” spośród 35 studentów, zobowiązanych do odbycia praktyk w roku akademickim 2013/2014 oraz 2014/2015, 15 osób (42,9%) zostało zwolnionych z obowiązku odbycia praktyki ze względu na posiadane doświadczenie zawodowe.

Na podstawie analizy aktów normatywnych oraz dokumentacji związanej z organizacją, ewidencją, kontrolowaniem i zaliczaniem praktyk zawodowych, przedłożonej Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji można stwierdzić, że proces planowania, organizacji, realizacji, kontroli oraz rozliczania praktyk zawodowych przebiega na ocenianym kierunku właściwie. Dobór instytucji i przedsiębiorstw, w których studenci odbywają praktyki służy wzbogacaniu umiejętności i kompetencji zawodowych studentów. Należy jednak podkreślić, że praktyki na ocenianym kierunku „informatyka” organizowane były dopiero jeden raz, tj. w roku akademickim 2013/2014.

Również z opinii studentów formułowanych w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wynika, że system organizacji i zaliczania praktyk nie budzi żadnych zastrzeżeń. Zdaniem studentów odbywanie praktyk umożliwia poznanie pracy na stanowiskach informatycznych, podstawowych metod, form i narzędzi pracy, organizacji pracy, a także rozwija umiejętności związane z wykorzystaniem w praktyce metod i środków informatyki w pracy zawodowej.

Ocena możliwości osiągnięcia zakładanych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia poprzez realizację efektów kształcenia określonych dla poszczególnych przedmiotów, w tym praktyki zawodowej oraz możliwości osiągnięcia celów i efektów kształcenia określonych w ramach poszczególnych przedmiotów została przeprowadzona na podstawie analizy zawartości sylabusów poszczególnych przedmiotów. Na podstawie analizy szczegółowych celów i efektów kształcenia, zawartych w opisach poszczególnych przedmiotów oraz sposobów i metod weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów można stwierdzić, że cele i efekty kształcenia określone dla tych przedmiotów w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne” są w pełni osiągalne poprzez realizację przewidzianych treści zajęć w ramach planowanych rodzajów zajęć.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów ocenianego kierunku „informatyka” wynikają bezpośrednio z *Regulaminu studiów w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy*, który przewiduje w tym zakresie dwie organizacyjne formy realizacji studiów: studia według indywidualnego programu kształcenia (§22 ust. 1-4) oraz studia według indywidualnej organizacji studiów (§23 ust. 1-3).

Szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się w nauce studenci mogą ubiegać się o zgodę na studiowanie według indywidualnego programu kształcenia (IPK), zapewniającego osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Decyzję o przyznaniu lub cofnięciu zezwolenia na IPK podejmuje Rektor na wniosek Dziekana. O przyznanie IPK mogą ubiegać się studenci, którzy w roku akademickim poprzedzającym wniosek uzyskali średnią co najmniej 4,50 oraz spełniają co najmniej jedno z następujących kryteriów: uczestniczą w pracach badawczych, biorą aktywny udział w pracach kół naukowych, biorą udział w olimpiadach i konkursach o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym.

W uzasadnionych przypadkach student może ubiegać się o zastosowanie indywidualnej organizacji studiów (IOS), która umożliwia uzyskiwanie przez studenta zaliczeń oraz zdawanie egzaminów i odbywanie praktyki w indywidualnie ustalonych terminach, w granicach roku akademickiego. Decyzje w sprawie przyznania IOS w danym roku akademickim podejmuje dziekan. Dziekan może przyznać IOS na wniosek studenta, który: studiuje na dwóch lub więcej kierunkach studiów, studiuje wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach, odbywa część studiów w uczelniach krajowych lub zagranicznych, sprawuje opiekę nad małoletnimi dziećmi, jest niepełnosprawny, znajduje się w trudnej sytuacji

życiowej lub wykonuje pracę zawodową uniemożliwiającą systematyczny udział w zajęciach. W przypadku niezrealizowania, bądź nienależytego realizowania przez studenta terminarza zaliczeń, dziekan cofa zgodę na odbywanie studiów według IOS. Student może również z własnej inicjatywy zrezygnować z IOS.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych oraz studentów niepełnosprawnych, stwarzane studentom ocenianego kierunku „informatyka” są właściwe i nie odbiegają od standardów przyjętych w tym zakresie w większości polskich uczelni wyższych.

Z wypowiedzi studentów w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wynikało, że stosowane w procesie kształcenia formy zajęć, jak i wykorzystywane metody dydaktyczne spełniają ich oczekiwania w kontekście osiągania założonych efektów kształcenia, w szczególności pozwalają na nabycie umiejętności praktycznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Zdaniem studentów cele i efekty kształcenia zdefiniowane dla kierunku „informatyka” są możliwe do osiągnięcia w trakcie trwania studiów. Część studentów korzysta z możliwości zaliczenia praktyki na podstawie wykonywanej przez siebie pracy zawodowej. Studenci pozytywnie ocenili także obowiązujący w Uczelni system punktów ECTS, w tym przypisanie wartości punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów. W opinii studentów punkty ECTS odpowiadają rzeczywistemu nakładowi pracy, jaki muszą poświęcić na zaliczenie poszczególnych przedmiotów. Studenci nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń w zakresie funkcjonującego w Uczelni systemu indywidualizacji procesu kształcenia. Z ich wypowiedzi wynikało, że wiedzą o możliwościach, jakie ten system stwarza.

2). Zakładane efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów „informatyka” są określone w programach kształcenia dla naborów 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 poprzez kierunkowe oraz przedmiotowe efekty kształcenia. Ocena możliwości osiągnięcia każdego z określonych efektów kształcenia dokonana została na podstawie analizy planów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz powiązań efektów kształcenia, określonych w sylabusach poszczególnych przedmiotów z kierunkowymi efektami kształcenia, określonymi dla ocenianego kierunku „informatyka”. Treści programowe poszczególnych przedmiotów uwzględnionych w planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych określone są w sylabusach przedmiotów, opublikowanych na stronie internetowej Uczelni. Sylabusy te, oprócz określenia treści kształcenia, zawierają m.in. określenie form i metod dydaktycznych wykorzystywanych dla potrzeb realizacji procesu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów oraz sposobów weryfikacji osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia. Przeprowadzona przez Zespół Oceniający PKA ocena zgodności zakładanych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, treści programowych poszczególnych przedmiotów, form zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych pozwala uznać, że tworzą one spójną całość.

Podczas spotkań z Zespołem Oceniającym PKA zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy, uznali formy realizacji poszczególnych zajęć oraz stosowane w trakcie tych zajęć metody dydaktyczne za właściwe. W opinii studentów, stosowane formy i metody prowadzenia zajęć dobrze służą procesowi uczenia się.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2). Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

1). Na ocenianym kierunku „informatyka” Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy zajęcia dydaktyczne prowadzi w bieżącym roku akademickim 27 nauczycieli akademickich. Struktura kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia przedstawiona została w poniższej tabeli opracowanej na podstawie Raportu Samooceny oraz oceny kadry przeprowadzonej przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji na kierunku „informatyka” (wartości w nawiasach odnoszą się do osób zaliczonych do minimum kadrowego kierunku „informatyka”).

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z tego reprezentujących											
	Ogółem	obszar nauk technicznych			obszar nauk humanistycznych	obszar nauk społecznych					obszar nauk ścisłych	
		dziedzina nauk technicznych			dziedzina nauk humanistycznych	dziedzina nauk społecznych		dziedzina nauk ekonomicznych		dziedzina nauk prawnych	dziedzina nauk matematycznych	dziedzina nauk fizycznych
		automatyka i robotyka	elektronika	informatyka	filozofia	socjologia	psychologia	ekonomia	nauki o zarządzaniu	prawo	matematyka	fizyka
prof.	3 (2)			2 (2)								1
dr hab.	4 (1)	1 (1)			2					1		
dr	13 (4)		1 (1)	4 (3)		1	1	2	1	2	1	
mgr	7											

Ogólna liczba wszystkich nauczycieli akademickich na ocenianym kierunku studiów jest wystarczająca. Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne umożliwia osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

2). W trakcie wizytacji do minimum kadrowego kierunku „informatyka” Uczelnia zgłosiła 10 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, 7 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Spośród trzech zgłoszonych do minimum kadrowego samodzielnych nauczycieli akademickich wizytowanego kierunku studiów, dwóch posiada dorobek naukowy w zakresie dyscypliny „informatyka”, a trzeci nauczyciel akademicki posiada dorobek naukowy w zakresie dyscypliny „automatyka i robotyka”. Ponieważ Uczelnia wskazała „informatykę” i „automatykę i robotykę” jako dyscypliny, do których m.in. odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku studiów „informatyka”, więc tych trzech samodzielnych nauczycieli akademickich może zostać zaliczonych do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów.

Spośród siedmiu zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich wizytowanego kierunku studiów, posiadających stopień doktora, trzech posiada dorobek naukowy w zakresie dyscypliny „informatyka”, a jeden posiada dorobek w zakresie dyscypliny „elektronika”. Ponieważ Uczelnia wskazała również „elektronikę” wśród dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku studiów „informatyka”, więc tych czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora może zostać zaliczonych do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów.

Natomiast spośród trzech pozostałych zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich, posiadających stopień doktora, jeden posiada dorobek naukowy z dziedziny nauk ekonomicznych, a drugi z zakresu „matematyki”. Jednakże do tych dziedzin/dyscyplin nie odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla ocenianego kierunku studiów „informatyka”. Trzeci nauczyciel akademicki nie posiada wystarczającego dorobku naukowego w zakresie dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla ocenianego kierunku. Tak więc żaden spośród tych trzech nauczycieli akademickich, nie może zostać zaliczony do minimum kadrowego, ponieważ nie spełnia wymagań określonych w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Należy jednak wspomnieć, że dwie z wymienionych osób posiadają dorobek zawodowy związany z efektami kształcenia dla kierunku „informatyka”, który nie może być jednak uwzględniony w procesie oceny profilu ogólnoakademickiego.

Przedstawione w Raporcie Samooceny minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „informatyka” nie spełnia więc wymagań określonych w § 14 ust. 1 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na

określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którymi minimum kadrowe powinno stanowić co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Do spełnienia wymagań brak dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Umowy o pracę zawierały wymagane prawem elementy.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Stwierdzono także, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki § 13 ust. 1 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w Uczelni nie krócej niż od początku semestru studiów.

Analiza obciążenia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, że wszyscy nauczyciele akademicy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 powyższego rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku samodzielnego nauczyciela akademickiego lub 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy są zatrudnieni w Uczelni od kilku lat, wszystkie umowy o pracę są zawarte na czas określony. Dla większości nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Analizując stabilność minimum kadrowego należy zauważyć, że spośród siedmiu zaliczonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich tylko trzech pracuje w KPSW dłużej niż dwa lata. Stabilność minimum kadrowego trudno więc ocenić pozytywnie. Władze Uczelni w rozmowie z Zespołem Oceniającym PKA wyjaśniły, że zmiany w minimum kadrowym, skutkujące m.in. niespełnieniem wymagań przed nim stawianych, nastąpiły w bieżącym roku akademickim i wywołane zostały nieuzyskaniem zgody na dodatkowe zatrudnienie przez nauczycieli akademickich uprzednio zaliczanych do minimum.

Analiza obsady zajęć dydaktycznych, przeprowadzona na podstawie danych przedstawionych w Raporcie Samooceny oraz analizy dokumentów osobowych, analizy dorobku, rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji i uzupełniających danych przedstawionych w trakcie wizytacji, pozwala pozytywnie ocenić zgodność dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów prowadzonych przez tych nauczycieli.

Nie jest jednak właściwym rozwiązaniem powierzanie prowadzenia wykładów osobie z tytułem zawodowym magistra, co ma miejsce na ocenianym kierunku studiów (wykłady z przedmiotów: Grafika i komunikacja człowiek-komputer, a także Systemy wbudowane). Władze Wydziału Technicznego KPSW uzasadniły te przypadki odpowiednim poziomem wiedzy merytorycznej i przygotowywaną rozprawą doktorską pracownika prowadzącego wykłady, przedstawiły także zgodę Rektora KPSW na ich prowadzenie. Tym niemniej sytuację tę należy traktować jako tymczasową i jak najszybciej należy doprowadzić do stanu, w którym wszystkie wykłady będą prowadzone przez nauczycieli akademickich ze stopniem co najmniej doktora.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Wynosi on 1 : 8 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku wskaźniku nie mniejszym niż 1 : 60. Wynika to z danych przedstawionych w poniższej tabelce.

Poziom studiów	I stopień
Liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku studiów	7
Liczba studentów ocenianego kierunku studiów	56
Minimalna wartość stosunku liczebności minimum kadrowego do liczby studentów wymagana przepisami prawa dla ocenianego kierunku studiów	1 : 60
Relacje w ocenianej jednostce	1 : 8

Podsumowując można stwierdzić, że dorobek naukowy, kwalifikacje dydaktyczne oraz praktyczne doświadczenie zawodowe kadry odpowiadają potrzebom realizowanego programu studiów i zakładanym efektom kształcenia.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe

Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe

Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy

W trakcie wizytacji członkowie Zespołu Oceniającego PKA przeprowadzili hospitację dwóch zajęć dydaktycznych (wszystkich zajęć odbywających się w czasie wizytacji). Zajęcia te odbyły się zgodnie z rozkładem zajęć. Frekwencja była dość wysoka, a zajęcia były prowadzone starannie. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia byli właściwie do nich przygotowani i nawiązywali dobry kontakt ze studentami. Szczegółową ocenę hospitowanych zajęć przedstawiono w Załączniku nr 6.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

3). Zgodnie z deklaracją przedstawioną w Raporcie Samooceny, przy zatrudnianiu osób wchodzących w skład kadry dydaktycznej brane są pod uwagę przede wszystkim dorobek naukowy, dydaktyczny i zawodowy. Władze Uczelni dążą do tego, aby większość kadry była zatrudniona w podstawowym miejscu pracy.

Zgodnie ze Statutem Uczelni nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie raz w roku, przy czym samodzielni nauczyciele akademicy oceniani są raz na dwa lata. Ocena kadry

obejmuje trzy sfery działalności nauczyciela akademickiego na Uczelni: jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, rozwój naukowy oraz osiągnięcia organizacyjne. Zajęcia dydaktyczne są oceniane na podstawie ankietyzacji i hospitacji, oceniana jest także dyscyplina odbywania zajęć. Rozwój naukowy pracownika mierzy się liczbą publikacji w czasopismach naukowych, rangą wydawnictw, udziałem w programach naukowo-badawczych, badawczych i rozwojowych oraz czynnym uczestnictwem w konferencjach i seminariach, a także terminowością osiągania kolejnych stopni naukowych i tytułu naukowego. Działalność organizacyjna oceniana jest w sposób jakościowy na podstawie stopnia zaangażowania w jednostkach organizacyjnych Uczelni.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w KPSW w Bydgoszczy są stosowane procedury weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku „informatyka”.

Władze KPSW w Bydgoszczy prowadzą politykę wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej. Proces wspomaganie rozwoju kadry obejmuje m.in.: organizowanie przez Uczelnię konferencji naukowych, a także system grantów uczelnianych (w niewielkim jednak stopniu wykorzystywanych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku „informatyka”). Ponadto finansowany jest udział pracowników w ogólnokrajowych konferencjach oraz pokrywany jest koszt publikacji w ogólnopolskich punktowanych czasopismach naukowych.

Podsumowując, można stwierdzić, że KPSW w Bydgoszczy wspiera w pewnym zakresie rozwój naukowy swych pracowników.

W piątek 19 czerwca 2015 r. o godz. 15:30 na Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, Zespół Oceniający PKA odbył spotkanie z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku „informatyka”. W spotkaniu uczestniczyło 7 pracowników KPSW. Po przedstawieniu członków Zespołu Oceniającego przewodnicząca Zespołu zaprosiła obecnych do dyskusji. Dyskusję ukierunkowały następujące pytania członków Zespołu Oceniającego:

– Jak Władze Uczelni wspierają rozwój kadry naukowo-dydaktycznej?

W odpowiedzi pracownicy przedstawili następujące przykłady takiego wsparcia: organizacja przez Uczelnię konferencji naukowej, dającej możliwość prezentacji własnych prac oraz nawiązania kontaktów z innymi naukowcami; wydawanie zeszytów naukowych; finansowanie wyjazdów konferencyjnych; granty uczelniane (tylko w wyjątkowych przypadkach dostępne dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach I stopnia).

– Czy studenci uczestniczą w pracach badawczych?

Główną możliwością uczestnictwa studentów w badaniach jest włączenie się w prace Koła Naukowego Informatyków. W ramach koła ok. 20 studentów pod nadzorem opiekuna koła prowadzi pracę samokształceniową oraz pracę badawczą. Ponadto w pojedynczych przypadkach studenci realizują prace dyplomowe, których tematyka obejmuje elementy prac badawczych.

– Czy wyniki badań prowadzonych przez pracowników są wykorzystywane do wzbogacania programów nauczania na kierunku „informatyka”?

W odpowiedzi podano, że ma to miejsce m.in. w ramach przedmiotów: Inżynieria oprogramowania, Sztuczna inteligencja, Bazy danych czy Systemy operacyjne.

- Czy doświadczenie zawodowe zdobywane przez pracowników poza Uczelnią jest wykorzystywane do wzbogacania programów nauczania na kierunku „informatyka”?

W odpowiedzi przedstawiono kilka osiągnięć zawodowych, związane z którymi doświadczenia są włączane do dydaktyki. Najważniejszym przykładem był system obsługi skrzynek pocztowych.

- Czy na Uczelni jest stosowany system antyplagiatowy?

W odpowiedzi wyjaśniono, że w niektórych przypadkach studenci samodzielnie sprawdzają oryginalność swoich prac.

- Czy przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczyli w kształtowaniu koncepcji kształcenia i programu studiów?

W odpowiedzi wyjaśniono, że zbierano opinie kilku firm w tej sprawie.

- Jaka jest ocena poziomu kandydatów na studia?

Poziom kandydatów oceniono jako bardzo różny, przy czym tegorocznymi absolwenci wyróżniają się pozytywnie.

- Czy pracownicy dostrzegają funkcjonowanie Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia?

W odpowiedzi podkreślono, że system ten porządkuje wiele działań na Uczelni.

- Jakie prace podjęto w celu przekształcenia profilu studiów na profil praktyczny?

Wyjaśniono, że dotychczas rozpoczęto dyskusję nad organizacją 3-miesięcznych praktyk oraz rozważano sposoby włączenia partnerów z przemysłu do tych działań.

Całe spotkanie miało charakter żywej wymiany uwag i opinii.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy zatrudnia wystarczającą liczbę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „informatyka”. Nauczyciele ci posiadają kwalifikacje naukowe i dydaktyczne, a także doświadczenie praktyczne, umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

2). Spośród dziesięciu zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów I stopnia spełnia trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora. Uczelnia **nie spełnia w ten sposób wymagań dotyczących minimum kadrowego** dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „informatyka”.

Przyczyny niezaliczenia do minimum kadrowego trzech osób posiadających stopień doktora są różne. Dwie osoby posiadają dorobek naukowy w dyscyplinach, do których nie odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla ocenianego kierunku „informatyka”. Trzeci nauczyciel akademicki nie posiada wystarczającego dorobku naukowego w zakresie dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla ocenianego kierunku. Należy podkreślić, że 2 z 3 wspomnianych osób posiadają dorobek zawodowy związany z dyscypliną

„informatyka”, który nie może być jednak uwzględniony w procesie oceny profilu ogólnoakademickiego.

Specjalności naukowe reprezentowane przez nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół Oceniający PKA do minimum kadrowego oraz ich dorobek naukowy odpowiadają dyscyplinom, do których odnoszą się efekty kształcenia ocenianego kierunku.

3). Uczelnia prowadzi politykę kadrową zapewniającą weryfikację nauczycieli akademickich, zapewnia też wsparcie dla rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej kierunku „informatyka”.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy prowadzi swoją działalność w trzech obiektach, zlokalizowanych w centrum miasta, przy ul. Toruńskiej 55-57, ul. Piotrowskiego 12-14 i ul. W. Bełzy 2. Od bieżącego roku większość zajęć dydaktycznych studenci wizytowanego kierunku „informatyka” odbywają w kampusie przy ul. Toruńskiej, składającym się z trzech budynków, w których mieszczą się sale dydaktyczne, rektorat oraz administracja Uczelni. Studenci mają do dyspozycji 6 auli, ponad 30 sal dydaktycznych oraz 8 specjalistycznych laboratoriów. Największe aule liczą 500 i 200 miejsc. Sale dydaktyczne są wyposażone w rzutniki multimedialne i urządzenia nagłaśniające. Wszystkie lokalizacje Uczelni połączone są ze sobą za pomocą sieci światłowodowej. W budynkach KPSW studenci oraz pracownicy mają możliwość podłączenia urządzeń do sieci bezprzewodowej. W pracowniach komputerowych, czytelni internetowej oraz za pomocą kiosków multimedialnych studenci mają dostęp do szerokopasmowego łącza internetowego.

W dwóch **ogólnych pracowniach komputerowych** (40 oraz 25 stanowisk) zostało zainstalowane różnorodne oprogramowanie systemowe i narzędziowe (w tym m.in.: systemy operacyjne MS Windows oraz Linux, bazy danych MySQL i Firebird (Interbase), a także SQLite oraz narzędzia phpMyAdmin i Ibmexpert, Gimp, Ibmexpert, Paint.Net, Notepad++, LibreOffice, Kaspersky, MS SQL Server, XAMPP, Autocad, Scilab, EdSim51DI, Eclipse, NetBeans, Dev c++, Borland C++ Builder oraz MS Visual C++ i inne), umożliwiające prowadzenie przedmiotów programistycznych. W pracowniach tych zostały również zainstalowane serwery DELL PowerEdge, HP oraz SunFire dla potrzeb baz danych, a także dwie centrale telefoniczne VOIP i część urządzeń sieciowych dla potrzeb niektórych przedmiotów specjalistycznych.

Ponadto studenci odbywają zajęcia w kilku **pracowniach specjalistycznych**.

Pracownia sieci komputerowych jest wyposażona m.in. w 6 routerów Cisco, 10 przełączników (*switch*) Cisco, 5 urządzeń Access Point Cisco, patch panele oraz inne narzędzia do nauki budowy i symulacji działania sieci komputerowej. Pracownia dysponuje 30 stanowiskami komputerowymi, na których zainstalowano specjalistyczne oprogramowanie m.in. WireShare, Cisco Packettracer – służące do symulacji działania i konfiguracji routerów i innych urządzeń Cisco w tym m.in. testery FLUKE.

Pracownia sieci teleinformatycznych jest podobnie wyposażona m.in. w 6 routerów Cisco, 5 przełączników Cisco, 12 stanowisk komputerowych z analogicznym oprogramowaniem.

Laboratorium metrologii jest wyposażone m.in. w mierniki (10 sztuk), oscyloskopy (3), generatory funkcyjne (2), rezystory, kondensatory, moduły wejścia-wyjścia analogowe i cyfrowe podłączane do komputerów, zainstalowane na komputerach oprogramowanie

Workbench do symulacji układów i przyrządów elektronicznych. Laboratorium to mogłoby zostać wzbogacone o stanowiska umożliwiające studentom szersze zapoznanie się z elementami i układami elektronicznymi oraz układami cyfrowymi.

Laboratorium fizyki umożliwia przeprowadzenie eksperymentów z podstawowych działów fizyki. Jest wyposażone m.in. w wagę laboratoryjną, termometr laboratoryjny, wahadła matematyczne, mikroskop pomiarowy, przyrządy z zakresu optyki.

Laboratorium systemów wbudowanych jest wyposażone m.in. w moduły AVR z procesorami ATmega, Raspberry Pi, sterowniki przemysłowe Siemens S7-200 oraz symulator EdSim51.

Laboratorium architektury komputerów posiada na wyposażeniu m.in. moduły służące do konfigurowania komputerów klasy PC, dodatkowo korzysta z wyposażenia laboratorium systemów wbudowanych, a także serwerów (Sun, DELL, IBM, HP) i macierzy dyskowych (IBM).

Ponadto w budynkach Uczelni przy ul. Piotrowskiego znajdują się **dwa laboratoria** wyposażone w 25 stanowisk komputerowych, wykorzystywanych m.in. do zajęć z architektury komputerów.

Podsumowując należy ocenić, że KPSW w Bydgoszczy posiada dobrze zorganizowane i wyposażone ogólne laboratoria komputerowe i laboratoria specjalistyczne.

Uczelnia posiada własną **bibliotekę**, zbiory biblioteki liczą ok. 50 000 woluminów. Biblioteka umożliwia dostęp do około 100 tytułów czasopism, w wersji papierowej, jak i elektronicznej, w tym 12 czasopism informatycznych. W czytelni internetowej znajduje się 18 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i elektronicznych baz danych, takich jak: EMIS, Elsevier, EBSCO, Nature, Science, Springer, Scopus, Web of Knowledge czy Wiley-Blackwell. Biblioteka zapewnia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki. W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym godziny otwarcia biblioteki są odpowiednie i dostosowane do ich potrzeb.

Praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych KPSW w Bydgoszczy, wprowadzonym uchwałą Senatu KPSW w Bydgoszczy z dnia 27 września 2011 r. Władze Wydziału Technicznego KPSW definiują kryteria wyboru miejsc odbywania praktyk dla kierunku „informatyka” następująco: *„Praktyki na kierunku ”informatyka” mogą się odbywać w działach lub komórkach zajmujących się szeroko pojętą informatyką: w zakładach branży telekomunikacyjnej, produkcyjnej, firmach informatycznych, urzędach administracji rządowej i samorządowej oraz w instytucjach usługowych i handlowych zajmujących się tworzeniem oprogramowania, serwisem informatycznym i inną działalnością w branży IT. Uwzględnia się możliwość realizacji praktyk w formie projektów informatycznych zlecanych przez firmy z ewentualnym ich wdrożeniem. Założeniem podstawowym praktyki jest możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską w branży IT (wymagany opiekun reprezentujący środowisko)”*. Studenci mogą korzystać z ofert praktyk proponowanych przez Uczelnię, mogą też samodzielnie proponować miejsca odbywania praktyk. Uczelnia przedstawiła listę 21 firm i instytucji, w których studenci kierunku „informatyka” odbywali w ostatnich latach praktyki zawodowe.

Zebrane informacje pozwalają ocenić, że procedura doboru miejsc odbywania praktyk dla studentów kierunku „informatyka” funkcjonuje w KPSW prawidłowo.

Uczelnia posiada infrastrukturę dydaktyczną przystosowaną do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W siedzibie Jednostki zamontowane są windy umożliwiające przemieszczanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz windy wyposażone dodatkowo w przyciski dyspozycji oznakowane pismem Braille'a oraz dźwiękowy system sygnalizacji. Dodatkowo w budynku znajdują się wydzielone oraz dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami węzły sanitarne. Na terenie Biblioteki Głównej znajdują się stanowiska komputerowe wyposażone w lupę elektroniczną, klawiaturę nakładkową oraz syntezytor mowy. Zgodnie z §7 Regulaminu ust. 2, 3 i 4 studenci z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z pomocy tłumaczy języka migowego, asystentów osób z niepełnosprawnością ruchową i asystentów osób niewidomych. Dodatkowo dziekan może wyrazić zgodę na zastosowanie przez studenta z niepełnosprawnością dodatkowych urządzeń technicznych umożliwiający pełny udział zajęciach oraz na korzystanie z urządzeń audiowizualnych pozwalających na rejestrację zajęć dydaktycznych, gdy niepełnosprawność uniemożliwia samodzielne sporządzanie notatek. Dodatkowo przy obiektach uczelni zostały wyznaczone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

Na Uczelni powołany został Rzecznik ds. Osób z Niepełnosprawnością, który jest odpowiedzialny za działania na rzecz studentów z niepełnosprawnościami. Do jego zadań należy m.in. bezpośredni kontakt ze studentami z niepełnosprawnościami, organizacja szkoleń i spotkań oraz wypożyczanie specjalistycznego sprzętu przystosowanego do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Do dyspozycji studentów są dyktafony, lupy cyfrowe oraz odtwarzacze e-booków PlexTalk.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili ogólne zadowolenie z infrastruktury dydaktycznej KPSW. Ich zdaniem Uczelnia posiada odpowiednią bazę, niezbędną do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Studenci kierunku „informatyka” Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy mają dobrą bazę dydaktyczną w zakresie sal wykładowych, sal ćwiczeniowych, ogólnych laboratoriów komputerowych oraz laboratoriów specjalistycznych. Wyposażenie sprzętowe i programowe tych laboratoriów zapewnia możliwość osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia w zakresie przedmiotów programistycznych i przedmiotów specjalistycznych.

Uczelnia posiada infrastrukturę przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wydział Techniczny Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy prowadzi na kierunku „informatyka” tylko studia I stopnia, nie był więc zobowiązany do prowadzenia badań naukowych w zakresie dyscypliny „informatyka”. Pracownicy Wydziału prowadzą jednak w pewnym zakresie takie badania, skupione wokół rozwoju podstaw teoretycznych, projektowania i budowy systemów informatycznych. Efekty tych badań prezentowane są na konferencjach naukowych, m.in. KPSW organizuje Międzynarodową Interdyscyplinarną Konferencję „Jeden świat – wiele kultur”. Podczas panelu technicznego tej konferencji (w 2015 roku) pracownicy Wydziału Technicznego wygłosili 6 referatów o tematyce

związanej z różnymi obszarami „informatyki”. Współautorem jednej z referowanych prac był student kierunku „informatyka”.

Wyniki prowadzonych badań są w kilku przypadkach wykorzystywane do wzbogacania programów nauczania, dotyczy to m.in. następujących przedmiotów: Inżynieria oprogramowania, Sztuczna inteligencja, Bazy danych, Systemy operacyjne, wykład monograficzny i seminarium dyplomowe.

Wyróżniającym elementem aktywności naukowej Wydziału jest działalność studenckiego Koła Naukowego Informatyków. Do Koła należy ok. 20 studentów, a ich działalność skupia się na pogłębianiu wiedzy dotyczącej sieci teleinformatycznych wykorzystujących sprzęt firmy CISCO. Dzięki pomocy bardzo wysoko ocenianego przez studentów Opiekuna koła, jego członkowie realizują projekty z zakresu bezpieczeństwa i monitorowania sieci komputerowych.

Poza działalnością koła naukowego pewne aspekty badawcze pojawiają się w pojedynczych przypadkach w realizacji prac dyplomowych. Jedna z takich prac zakończyła się publikacją naukową (współautorstwo dyplomanta i promotora).

Uczelnia podpisała stosowne umowy i utrzymuje współpracę z prawie trzydziestoma uczelniami zagranicznymi, jednak dopiero w tym roku po raz pierwszy planowany jest wyjazd studenta kierunku „informatyka” w ramach tej współpracy.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego nie dotyczy
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział Techniczny Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy nie był zobowiązany do prowadzenia badań naukowych w zakresie dyscypliny „informatyka”, ale pracownicy w niewielkim zakresie takie badania prowadzą. Wyniki tych prac znajdują odbicie w treściach prowadzonych zajęć dydaktycznych w ramach kilku przedmiotów. Studenci intensywnie działają w ramach koła naukowego, poza tym tylko w pojedynczych przypadkach są włączani do badań naukowych.

Uczelnia utrzymuje współpracę z kilkudziesięcioma uczelniami zagranicznymi, jednak wymiana studentów kierunku „informatyka” dopiero się rozpoczyna.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Rekrutacja na pierwszy rok studiów w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy przeprowadzana jest w oparciu o zasady wynikające z §50 ust. 1-3 Statutu KPSW oraz z art. 169 ust.1-16 Ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) Zgodnie ze Statutem KPSW rekrutację na studia przeprowadzają wydziałowe komisje rekrutacyjne. Od decyzji wydziałowej komisji rekrutacyjnej służy odwołanie w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji do uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Decyzję podejmuje rektor po rozpatrzeniu wniosku uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Decyzja rektora jest ostateczna. Wydziałowe i uczelnianą komisję rekrutacyjną powołuje rektor. Komisji nie powołuje się, jeśli wstęp na studia jest wolny.

W trakcie wizytacji Zespół Oceniający PKA zapoznał się z uchwałami: nr 8/2013 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 30 kwietnia 2013 r., w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy na rok akademicki

2014/2015, nr 7/2014 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 27 maja 2014 r. *w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów, w tym w drodze elektronicznej, w roku akademickim 2015/2016* oraz nr 12/2015 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 26 maja 2015 r. *w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów, w tym w drodze elektronicznej, w roku akademickim 2016/2017*. Wszystkie ww. uchwały rekrutacyjne zostały podjęte przez Senat KPSW z dotrzymaniem terminów, wynikających z art. 169 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) stanowiącego, że „*Senat uczelni ustala warunki i tryb rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej, dla poszczególnych kierunków studiów. Uchwałę podaje się do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy i przesyła ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego*”.

Z treści ww. uchwał Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy wynika, że rekrutacja kandydatów na studia w Uczelni, w tym także na oceniany kierunek „informatyka”, odbywa się w oparciu o następujące zasady:

- do studiowania w Uczelni na studiach pierwszego stopnia może być dopuszczona wyłącznie osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub równorzędnę;
- rekrutacja prowadzona jest na studia stacjonarne i niestacjonarne;
- termin składania dokumentów: na studia stacjonarne – do 30 września, na studia niestacjonarne – do 15 października roku, w którym rozpoczynają się studia;
- studia są płatne;
- wstęp na studia jest wolny: o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń;
- nad prawidłowością postępowania rekrutacyjnego czuwają dziekani wydziałów, oferujących kierunki studiów, na które prowadzona jest rekrutacja;
- zasady i tryb przyjmowania na studia w Uczelni osób nie będących obywatelami polskimi określają odrębne przepisy.

Limity przyjęć kandydatów na studia na poszczególne kierunki określa Senat. Wielkości limitów przyjęć na rok akademicki 2014/2015 określiła uchwała nr 4/2014 Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 18 marca 2014 r., *w sprawie ustalenia planowanych limitów kształcenia w roku akademickim 2014/2015*. W uchwale tej Senat upoważnił rektora do zwiększenia planowanych limitów przyjęć na poszczególne kierunki w przypadku większej liczby kandydatów. Zgodnie z tą uchwałą limit przyjęć na oceniany kierunek „informatyka” wynosił 100 (przyjęto 28 osób).

Analiza zasad rekrutacji na studia w Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy pozwala na stwierdzenie, że nie zawierają one regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów. W ocenie zasad rekrutacji na studia w Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy zwraca uwagę brak stosowania jakichkolwiek kryteriów kwalifikacyjnych, umożliwiających dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych dla poszczególnych kierunków studiów efektów kształcenia. Ograniczenie się w procesie rekrutacji na studia, prowadzonej w warunkach ograniczonej liczby miejsc na poszczególne kierunki, jedynie do zasady

kwalifikacji według kolejności zgłoszeń może nie gwarantować zakwalifikowania na studia najlepszych kandydatów.

Informacje dotyczące rekrutacji na studia są powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni <http://www.kpsw.edu.pl/rekrutacja-kpsw>, a na wszelkie pytania kandydaci mogą otrzymać odpowiedź drogą elektroniczną, telefoniczną lub też bezpośrednio w dziekanacie.

W ostatnich czterech latach akademickich, tj. w latach 2011/2012 – 2014/2015, średnia liczba kandydatów, przyjętych na studia na ocenianym kierunku „informatyka”, wynosiła 94. Biorąc pod uwagę potencjał kadrowy oraz infrastrukturę dydaktyczną, w tym bazę laboratoryjną Wydziału Technicznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, prowadzącego oceniany kierunek „informatyka”, można stwierdzić, że liczba rekrutowanych studentów w pełni odpowiada możliwościom Wydziału i stwarza dobre warunki do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili zasady rekrutacji na studia w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy jako przejrzyste i sprawiedliwe dla wszystkich kandydatów. W ocenie studentów brak stosowania jakichkolwiek kryteriów kwalifikacyjnych, w tym np. brak uwzględnienia przedmiotów zdawanych na maturze, nie przeszkadza w doborze odpowiednich kandydatów na studia. W opinii studentów obecnych na spotkaniu limit przyjęć na oceniany kierunek „informatyka” jest odpowiedni. Zdaniem studentów grupy zajęciowe mogłyby być nawet bardziej liczne, zwłaszcza biorąc pod uwagę możliwości infrastruktury dydaktycznej Uczelni.

2). Na ocenianym kierunku stosowany jest, podobny do wdrożonych w większości polskich uczelni wyższych, system oceny osiągnięć studentów. Zgodnie z *Regulaminem studiów w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy* wszystkie przedmioty zaliczane są na ocenę szczegółową lub ogólną, a weryfikacja etapowych osiągnięć studentów realizowana jest za pomocą zaliczeń i egzaminów. Poza zaliczeniami i egzaminami, wiedza i umiejętności weryfikowane są w trakcie semestru np. w trakcie ćwiczeń rachunkowych i laboratoryjnych, realizacji zadań projektowych itp. Szczegółowe zasady i wymagania związane z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów opisano w sylabusach, poprzez podanie form zaliczenia, progów zaliczeń, wag poszczególnych składników oceny itp. W sylabusach przedmiotów, począwszy od roku akademickiego 2012/2013, zawarte są także informacje określające szczegółowe sposoby weryfikacji osiągania poszczególnych, przedmiotowych efektów kształcenia. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie minimum 30 punktów ECTS.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA stosowany na ocenianym kierunku „informatyka” system oceny osiągnięć studentów jest poprawny i właściwie wspiera proces uczenia się.

Zgodnie z opiniami studentów, wyrażanymi w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, stosowane metody dydaktyczne oraz metody oceny wyników kształcenia są przejrzyste i obiektywne. Zasady oceniania są wystandardyzowane i przestrzegane przez nauczycieli akademickich. Warunki, metody i formy weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia są powszechnie znane i obowiązują wszystkich studentów. Studenci mają możliwość m.in. poprawy zaliczeń i egzaminów. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej, studentom przysługuje prawo do dwóch terminów poprawkowych. Na wniosek studenta, złożony w ciągu 3 dni od daty egzaminu, poparty uzasadnionymi zastrzeżeniami co do bezstronności jego przebiegu lub wystawionej oceny, dziekan może zarządzić egzamin komisyjny. Na wniosek studenta do składu komisji egzaminacyjnej może wejść jako obserwator wskazany przez niego przedstawiciel organu samorządu studenckiego. Zgodnie §26 ust. 1

Regulaminu studiów prowadzący jest zobowiązany podać na pierwszych zajęciach szczegółowe informacje, dotyczące zakładanych efektów kształcenia, programu zajęć i wykazu zalecanej literatury, form uczestnictwa w zajęciach, sposobu bieżącej kontroli wyników nauczania, trybu i terminarza zaliczania, zasad ustalania oceny łącznej z przedmiotu oraz terminów i miejsc konsultacji. Wszystkie te informacje są także zawarte w sylabusach poszczególnych przedmiotów. W ocenie studentów zaliczenia i egzaminy są przeprowadzane w sposób zgodny z określeniem sposobów zaliczania przedmiotów podanym w sylabusach. Studenci zwracali uwagę na możliwość wglądu do swoich prac etapowych, możliwość uzyskania informacji na temat popełnionych błędów oraz na pełną dostępność nauczycieli akademickich, zarówno na konsultacjach, jak i za pośrednictwem poczty elektronicznej.

3). Realizacja procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku „informatyka” odbywa się w oparciu o programy studiów, w których proces oceny osiągnięć studentów jest oparty o system punktów ECTS, co stwarza właściwe warunki udziału studentów w programach krajowej i międzynarodowej mobilności studentów. Student, za zgodą dziekana, może realizować część studiów w innej uczelni, w kraju lub za granicą, w której funkcjonuje system transferu punktów ECTS. Studenci Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, w tym także ocenianego kierunku „informatyka”, mają możliwość realizacji części procesu kształcenia poza macierzystą Uczelnią w ramach programu wymiany międzynarodowej Erasmus+. Uczelnia ma w tym zakresie podpisane umowy z kilkudziesięcioma uczelniami partnerskimi, spośród których 14 (z 4 krajów) ma aktualne oferty dla studentów kierunku „informatyka”. Pomimo stworzonych możliwości do tej pory jednak żaden ze studentów ocenianego kierunku nie skorzystał z możliwości odbycia części swoich studiów w innej uczelni (krajowej lub zagranicznej). Jednostka nie przyjęła także u siebie studentów z uczelni partnerskich. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, iż w obecnym roku akademickim jedna osoba zgłosiła się do odbycia stażu w ramach programu Erasmus+, a w przyszłym roku akademickim planowany jest przyjazd dwóch studentów z Turcji. Studenci ocenianego kierunku nie uczestniczą także w wymianie krajowej, w tym w programach MOSTECH i MOST. Problematyka międzynarodowej mobilności studentów jest obecna na stronie internetowej Uczelni (<http://www.kpsw.edu.pl/student/erasmus>). W wymianie międzynarodowej w niewielkim zakresie uczestniczy kadra naukowo-dydaktyczna ocenianego kierunku. W latach akademickich 2011/2012 – 2014/2015 5 nauczycieli akademickich wyjechało do uczelni zagranicznych na krótkie staże, a 7 nauczycieli zagranicznych przejechało na prowadzący oceniany kierunek Wydział Techniczny.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci nie wykazywali zainteresowania wyjazdami w ramach programów studenckiej wymiany międzynarodowej i krajowej. W opinii studentów zasadniczym powodem takiego stanu rzeczy jest realny brak możliwości wyjazdowych spowodowany niestacjonarną formą odbywanych przez nich studiów oraz obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi. Z wypowiedzi studentów formułowanych w trakcie spotkania wynikało, że wiedzą o możliwościach stwarzanych przez Uczelnię w zakresie mobilności zagranicznej i otrzymują informacje na temat. Ponadto studenci pozytywnie ocenili zajęcia z języka obcego. W ich opinii lektoraty są prowadzone na odpowiednim poziomie, dając możliwość rozwoju kompetencji językowych, a tym samym umożliwiając potencjalne wyjazdy zagraniczne.

Zespół Oceniający PKA sugeruje kierownictwu Wydziału Technicznego i Uczelni podjęcie działań służących zwiększeniu udziału studentów ocenianego kierunku w programach krajowej i międzynarodowej wymiany studenckiej.

4). Uczelnia oraz prowadzący oceniany kierunek Wydział Techniczny podejmują szereg działań mających na celu zapewnienie studentom właściwego wsparcia w procesie kształcenia. Służy temu w szczególności:

- stosowanie systemu oceny uzyskanych przez studentów efektów kształcenia, opartego o system punktów ECTS, zorientowanego na proces uczenia się; system ten oparty jest o standardowe założenia i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;
- opracowanie systemu pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyjającej rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia;
- stwarzanie studentom możliwości rozwoju organizacyjnego w ramach pracy w Samorządzie Studenckim i innych organizacjach, działających na terenie Uczelni;
- stwarzanie studentom możliwości rozwoju zainteresowań naukowych i zawodowych poprzez pracę w studenckich kołach naukowych, w tym w dedykowanym studentom kierunku „informatyka” Kole Naukowym Informatyków;
- oparcie procesu kształcenia o dobrą infrastrukturę dydaktyczną, w tym bazę laboratoryjną;
- zapewnienie studentom dostępu do dobrze wyposażonej Biblioteki Uczelnianej, posiadającej ponad 42 tys. egzemplarzy książek, dedykowanych m.in. studentom kierunku „informatyka”;
- odpowiednio zróżnicowana oferta w zakresie specjalności kształcenia; studenci mają możliwość wyboru jednej z dwóch oferowanych specjalności kształcenia;
- zapewnienie studentom oraz pracownikom dydaktycznym bezpłatnego dostępu do oprogramowania firmy Microsoft w ramach programów MSDNAA (*Microsoft Developer Network Academic Alliance*);
- umożliwienie studentom ocenianego kierunku „informatyka” udziału w atrakcyjnych zajęciach dodatkowych w ramach funkcjonującej w na Wydziale Technicznym Akademii CISCO; zajęcia te przygotowują studentów do uzyskania wartościowych certyfikatów uznawanych w całej Unii Europejskiej, poświadczających teoretyczne oraz praktyczne umiejętności w dziedzinie technologii sieciowych; certyfikaty te zwiększają konkurencyjność absolwentów ocenianego kierunku na rynku pracy, także w krajach Unii Europejskiej;
- zapewnienie studentom realnego wsparcia w realizacji procesu dyplomowania, poprzez m.in. opracowanie i wdrożenie czytelnych zasad realizacji tego procesu; studenci chętnie korzystają ze stwarzanej im możliwości wyboru promotora oraz możliwości wyboru tematu pracy dyplomowej; liczba osób w grupach seminaryjnych jest w opinii studentów odpowiednia, a promotorzy poświęcają dyplomantom wystarczająco dużo czasu;
- zapewnienie sprawnej organizacji i właściwych warunków odbywania praktyk zawodowych;
- wypracowanie mechanizmów, umożliwiających studentom wpływanie na przygotowanie i realizację prowadzonego w ramach kierunku procesu dydaktycznego, m.in. poprzez rozbudowany system ankietowej oceny jakości prowadzonego kształcenia;

- zagwarantowanie studentom możliwości korzystania z wszystkich ustawowych form pomocy materialnej;
- stworzenie studentom regulaminowych możliwości indywidualizacji kształcenia, w tym studiowania według indywidualnego planu studiów i programu nauczania oraz z indywidualnej organizacji studiów;
- zapewnienie studentom dostępu do wszystkich informacji związanych z tokiem studiów za pośrednictwem Internetowego Systemu Obsługi Studenta, dostępnego na stronie <https://isos.kpsw.edu.pl/>, informacji wywieszanych w gablotach na terenie Uczelni, informacji udzielanych przez prowadzących zajęcia dydaktyczne i pracowników administracji; Internetowy System Obsługi Studenta udostępnia informacje dotyczące m.in.: przebiegu procesu kształcenia, w tym kierunkowe efekty kształcenia, plany studiów, sylabusy przedmiotów, podstawowe akty prawne związane z procesem studiowania, zasady odpłatności za usługi edukacyjne, a także informacje w zakresie kryteriów przyznawania świadczonej pomocy materialnej, aktualne komunikaty, harmonogramy zajęć i konsultacji; ogłoszenia te są również zamieszczane na tablicach ogłoszeń znajdujących się budynku; platforma elektroniczna Uczelni umożliwia wykładowcom udostępnianie przydatnych studentom w procesie uczenia się materiałów dydaktycznych, w tym treści wykładów.

System opieki naukowej i dydaktycznej na ocenianym kierunku należy ocenić pozytywnie. System opiera się na bardzo dobrych kontaktach kadry dydaktycznej Wydziału Technicznego ze studentami, na co zwracali uwagę studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA. Kadre dydaktyczną prowadzącą zajęcia na ocenianym kierunku „informatyka” stanowi zespół doświadczonych nauczycieli akademickich. System konsultacji jest właściwie zorganizowany: każdy prowadzący zajęcia nauczyciel akademicki ma zaplanowane godziny konsultacji w tygodniu oraz w trakcie zjazdów sobotnio-niedzielnych.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA zwracali uwagę na dużą praktyczną wartość oferowanych im zajęć w ramach Akademii CISCO. Studenci bardzo pozytywnie ocenili dostępność nauczycieli akademickich, zarówno na zajęciach dydaktycznych, jak i poza nimi. W opinii studentów mała liczebność grup akademickich sprzyja kształtowaniu bardzo dobrych relacji między prowadzącymi zajęcia a studentami. Niektórzy nauczyciele akademicy udostępniają treści wykładów, zadania, instrukcje i materiały pomocnicze do ćwiczeń laboratoryjnych za pośrednictwem internetowej strony Uczelni lub przesyłają je na uzgodniony z grupą adres poczty elektronicznej. Zdaniem studentów udostępniane materiały dydaktyczne są pomocne w procesie kształcenia. Studenci zgodnie potwierdzili dostępność literatury wskazywanej przez prowadzących zajęcia w Bibliotece Uczelni.

Uczelnia dysponuje dobrą infrastrukturą dydaktyczną, zwłaszcza w odniesieniu do niewielkiej liczby studentów ocenianego kierunku. Budynek Uczelni, w tym także budynek Biblioteki, są w pełni przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób z niepełnosprawnością ruchową. W bieżącym roku akademickim w Uczelni studiuje ok. 95 studentów niepełnosprawnych, w tym 8 na ocenianym kierunku „informatyka”. Kierownictwo Uczelni przywiązuje dużą wagę do zapewnienia studentom niepełnosprawnym właściwych warunków do studiowania i uczenia się. W Uczelni powołano Rzecznika ds. Osób z Niepełnosprawnością. Informacje które mogą być pomocne studentom

niepełnosprawnym udostępniane są także na stronie internetowej <http://www.kpsw.edu.pl/student/informacje-dla-osob-z-niepelnosprawnoscia/>

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, którego działania koncentrują się na pomaganiu studentom i absolwentom Uczelni w poszukiwaniu pracy i podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju zawodowego. Biuro oferuje także zainteresowanym studentom pomoc w znalezieniu miejsca odbywania praktyki. Biuro Karier dysponuje własną podstroną na stronie internetowej Uczelni o adresie <http://www.kpsw.edu.pl/student/biuro-karier>, publikując na niej m.in. aktualne oferty pracy dla studentów i absolwentów Uczelni. Biuro w swoich zasobach posiada własne publikacje i poradniki dostępne dla studentów i absolwentów, a także informatory i magazyny, które zostają bezpłatnie udostępniane zainteresowanym. Biuro prowadzi indywidualne rozmowy doradcze oraz organizuje grupowe zajęcia warsztatowe, dotyczące planowania kariery zawodowej. W doborze tematyki szkoleń brane są pod uwagę potrzeby i oczekiwania potencjalnych pracodawców. Z dokumentacji uzyskanej podczas wizytacji wynika, że studenci Wydziału Technicznego korzystają z usług oferowanych przez Biuro. Biorą oni m.in. udział w warsztatach dotyczących planowania ścieżki kariery, targach edukacyjnych i targach pracy, a także aplikują na stanowiska pracy publikowane na stronie internetowej Biura. Studenci ocenianego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie ocenili działalność Biura Karier.

Kierownictwo Uczelni aktywnie wspiera rozwój kulturalny, społeczny i zawodowy studentów. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA Uczelnia jest przychylna inicjatywom studenckim oraz zapewnia odpowiednie możliwości ich realizacji.

W Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy aktywnie działa Samorząd Studencki, który jest organizacją znacząco zaangażowaną w funkcjonowanie Uczelni. Reprezentuje studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w kontaktach z Władzami KPSW. Na jego czele stoi Zarząd i Rada Studentów. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w pracach ciał kolegialnych Uczelni: Senatu, rad wydziałów, Komisji Stypendialnej, Komisji Dyscyplinarnej oraz w pracach Parlamentu Studentów RP. Samorząd Studencki dysponuje własnym pomieszczeniem oraz stroną internetową <http://www.kpsw.edu.pl/student/samorzad-studencki>. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA przedstawiciele Samorządu Studenckiego podkreślali, że Władze Uczelni zapewniają im wsparcie materialne w postaci odrębnego budżetu oraz wydzielonej siedziby wyposażonej w sprzęt biurowy w budynku wizytowanej Jednostki. Samorząd aktywnie uczestniczy w życiu kulturalno-społecznym Uczelni, organizując zarówno wydarzenia kulturalne, jak i akcje charytatywne, czy konferencje tematyczne. Parlament jest inicjatorem wielu imprez kulturalnych (Otrzęsiny Studenckie, Kulturalia i JK Festiwal) oraz akcji charytatywnych ("Gwiazdka", "Pomóż dzieciom przetrwać zimę"). Przedstawiciele Samorządu biorą udział w przyznawaniu stypendiów socjalnych. W opinii przedstawicieli Samorządu relacje z kierownictwem Uczelni są oparte na wzajemnym szacunku i zrozumieniu dla potrzeb studentów.

Studenci Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, w tym studenci ocenianego kierunku „informatyka” mogą rozwijać swoje zainteresowania zrzeszając się w uczelnianych organizacjach studenckich. W SWPW działa aktywnie 12 kół naukowych, które zrzesza studentów wszystkich kierunków: Koło Fonologów, Koło Naukowe Literaturoznawców, Koło Naukowe "Studia nad demokracją", Koło Naukowe Ekonomistów, Koło Naukowe Resocjalizacji im. Czesława Czapówa "KONAR", Koło Naukowe Wolontariat, Koło Naukowe Informatyków, Koło Naukowe "Wychowanie zdrowotne", Koło Naukowe

Europejczyków, Koło Naukowe "Psychologia", Studenckie Koło Rachunkowości i Studenckie Koło Naukowe Administratywistów. Studenci ocenianego kierunku „informatyka”, pomimo, że są to jedynie studenci studiów niestacjonarnych, chętnie angażują się w działalność organizacji studenckich, w tym zwłaszcza w prace Koła Naukowego Informatyków.

Możliwości i zasady przyznawania studentom Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy, w tym studentom ocenianego kierunku „informatyka”, pomocy materialnej, określa *Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy*, którego obecna wersja obowiązuje od dnia 1 października 2014 r. Regulamin przewiduje wszystkie świadczenia określone w art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), czyli: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA podczas wizytacji wynika, że podział dotacji na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów w bieżącym roku akademickim został dokonany w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu studenckiego, zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z §6 ust. 1 *Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy* stypendium rektora dla najlepszych studentów może otrzymać student, który uzyskał wysoką średnią ocen lub osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. Regulamin przewiduje możliwość ubiegania się o stypendium rektora studentom I roku zgodnie z art. 181a znowelizowanej Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Przejrzystość kryteriów przyznawania punktów za poszczególne osiągnięcia, które zostały określone w *Regulaminie*, należy ocenić pozytywnie.

Uczelnia utworzyła własny fundusz stypendialny, z którego przyznawane są stypendia Prezydenta Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Zgodnie z *Regulaminem przyznawania Stypendiów Prezydenta KPSW* pierwszeństwo przy otrzymaniu stypendium mają studenci, którzy nie otrzymują stypendium rektora dla najlepszych studentów. Stypendium może zostać przyznane za działalność sportową, artystyczną, za najlepsze wyniki na świadectwie dojrzałości oraz świadectwie ukończenia szkoły średniej oraz inne. W skład komisji przyznającej stypendium wchodzi przedstawiciel Samorządu Studenckiego. Wśród osób obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA była jedna osoba, która otrzymała stypendium Prezydenta KPSW.

Decyzje wydawane studentom w sprawach pomocy materialnej zawierają wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 1960 Nr 30 poz. 168, z późn. zm.), w tym zawierają wymagane informacje na temat procesu odwoławczego.

Wszystkie informacje dotyczące możliwości uzyskiwania przez studentów pomocy materialnej oraz obowiązujących zasad w kwestii przyznawania stypendiów i zapomóg są dostępne na stronie internetowej Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy pod adresem <http://www.kpsw.edu.pl/student/stypendia/system-stypendialny>. Na stronie tej opublikowany jest także szczegółowy terminarz rozpatrywania wniosków odnoszących się do poszczególnych form pomocy materialnej, a także wysokości przyznawanych świadczeń. W opinii Zespołu Oceniającego PKA zebrane na stronie informacje są kompletne i służą jako

uporządkowane źródło wiedzy dla studentów. Stosownych porad udzielają studentom także pracownicy Uczelni oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie ocenili obowiązujący w Uczelni system pomocy materialnej, w tym system stypendialny. Z wypowiedzi studentów w trakcie spotkania wynikało, że kryteria przyznawania pomocy materialnej są jasne, stypendia są wypłacane terminowo. Studenci potwierdzili, że korzystają z form pomocy materialnej oferowanych przez Uczelnię.

Wnioski studentów, dotyczące wszystkich spraw związanych z tokiem studiów, adresowane do dziekana lub rektora mogą być składane w formie pisemnej za pośrednictwem dziekanatu. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci podkreślali, że w przypadku problemów związanych z tokiem studiów najczęściej zgłaszają się do starosty, opiekuna roku, nauczycieli akademickich lub dziekana, natomiast ewentualne problemy dotyczące spraw administracyjnych załatwiają bezpośrednio w dziekanacie. Sposób rozpatrywania skarg i wniosków na Uczelni studenci określili jako bardzo dobry. W trakcie wizytacji Zespół Oceniający PKA nie otrzymał żadnych informacji i sygnałów, które mogłyby świadczyć o nieprawidłowościach w zakresie systemu rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz rozstrzygania zgłaszanych przez nich spraw.

W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami formułowane były opinie, z których wynika, że studenci są zadowoleni z wdrożonego w Uczelni systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Jako mocne strony Wydziału Technicznego i ocenianego kierunku „informatyka” studenci wskazywali przede wszystkim doświadczoną i życzliwą kadrę nauczycieli akademickich oraz sprzyjającą uczeniu się atmosferę, będącą konsekwencją zapewnienia dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy kadrą, studentami oraz administracją. Studenci są zadowoleni z jakości obsługi administracyjnej w trakcie studiów, w tym zwłaszcza z pracy dziekanatu, który funkcjonuje w godzinach dostosowanych do ich potrzeb. Dyżury i konsultacje nauczycieli akademickich odbywają się również w miejscu i czasie odpowiadającym potrzebom studentów. Zdaniem studentów Uczelnia jasno określiła zasady pobieranych opłat i ich wysokość. Studenci są właściwie informowani o obowiązujących w tym zakresie procedurach. Studenci pozytywnie ocenili organizację toku studiów, w tym harmonogram zjazdów. Studenci pozytywnie ocenili także możliwość dostępu do informacji dotyczących toku studiów oraz procesu kształcenia, m.in. za pośrednictwem Systemu Obsługi Studenta. Studenci uznali informacje zawarte w sylabusach poszczególnych przedmiotów jako kompletne, przejrzyste i jasno określające zasady zaliczania przedmiotów. Studenci bardzo pozytywnie ocenili oferowane przez Uczelnię specjalności na kierunku „informatyka”. Zdaniem studentów, zasady dyplomowania są znane i stwarzają możliwość wyboru tematy zgodnego z ich zainteresowaniami. Podobnie pozytywnie oceniony został przez studentów system organizacji, realizacji i zaliczania praktyk zawodowych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Rekrutacja na pierwszy rok studiów przeprowadzana jest zgodnie z zasadami corocznie określanymi przez Senat Uczelni w formie uchwał. Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste. Ograniczenie się jednak w procesie rekrutacji jedynie do zasady kwalifikacji według kolejności zgłoszeń nie gwarantuje zakwalifikowania na studia najlepszych kandydatów.

2). System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen. System jest powszechnie akceptowany przez studentów.

3). Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów stwarza możliwości w zakresie międzynarodowej mobilności studentów. Jednakże studenci kierunku „informatyka” nie uczestniczyli i nie uczestniczą w krajowej i międzynarodowej wymianie studenckiej.

4). System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej na ocenianym kierunku należy ocenić pozytywnie. System sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1). Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy jest uczelnią o strukturze wydziałowej. Prowadzący oceniany kierunek studiów „informatyka” Wydział Techniczny jest jednym z 3 wydziałów wyodrębnionych w strukturze Uczelni i jedynym, który prowadzi kierunki inżynierskie. Statut Uczelni określa, które organy jednoosobowe i kolegialne uczestniczą w procesie podejmowania decyzji, mających wpływ na proces kształcenia na prowadzonych w Uczelni kierunkach studiów, w tym także na ocenianym kierunku „informatyka”. Zgodnie z §19 ust. 1-2 Statutu organami kolegialnymi Uczelni są: Senat, Rada Powiernicza, Konwent oraz rady wydziałów, natomiast organami jednoosobowymi są rektor, prezydent oraz dziekani.

Organem kolegialnym, mającym znaczne kompetencje decyzyjne i opiniotwórcze jest Senat. Do kompetencji Senatu należy m.in.: ustalanie ogólnych kierunków działalności Uczelni, uchwalanie efektów kształcenia, uchwalanie regulaminu studiów oraz regulaminu studiów podyplomowych; ustalanie warunków i trybu rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej, dla poszczególnych kierunków studiów i studiów podyplomowych; zatwierdzanie sprawozdań finansowych Uczelni zgodnie z przepisami o rachunkowości; opiniowanie, powoływanie i odwoływanie organów jednoosobowych Uczelni; określanie warunków zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki; zatwierdzanie wzorów dyplomów; określanie wytycznych dotyczących planów studiów i studiów podyplomowych oraz programów kształcenia, które następnie uchwała rada wydziału; uchylanie uchwał rad wydziałów sprzecznych z Ustawą, Statutem KPSW, uchwałą Senatu lub regulaminami i innymi przepisami, naruszających ważny interes Uczelni; określanie zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych poza Uczelnią; określanie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych; określanie zasad i trybu powierzenia nauczycielowi akademickiemu prowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych; wyrażanie opinii społeczności akademickiej oraz opinii w sprawach przedłożonych przez rektora, inny organ Uczelni, Założyciela albo co najmniej ¼ statutowego składu Senatu; określanie zasad i trybu nadawania tytułów, medali i innych wyróżnień pracownikom Uczelni.

Do kompetencji Rady Powierniczej należy: sprawowanie nadzoru nad działalnością Uczelni; uchwalanie na wniosek rektora strategii rozwoju Uczelni i przedstawianie jej

Założycielowi do zatwierdzenia; zatwierdzanie rocznych planów rzeczowo finansowych i wieloletnich planów rozwoju Uczelni; zatwierdzanie propozycji prezydenta dotyczących podziału zysku; kontrola i ocena pracy jednostek organizacyjnych Uczelni; badanie zgodności działania organów uczelni z przepisami prawa, Statutem, z treścią udzielonego pozwolenia na jej utworzenie oraz uzyskanymi uprawnieniami; badanie prawidłowości wydatkowania środków publicznych i własnych Uczelni; wyrażanie zgody na występowanie z wnioskiem do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o uzyskanie uprawnień na prowadzenie studiów na danym kierunku i określonym poziomie kształcenia; wyrażanie zgody na zniesienie kierunku studiów; podjęcie uchwały o utworzenia związku z inną uczelnią niepubliczną, w celu wspólnego wykonywania zadań, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), po wcześniejszym uzyskaniu zgody Założyciela; wyrażanie zgody na utworzenie „spółki celowej”, w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych; opiniowanie regulaminów określających wysokości i zasady pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne, ustalanych przez prezydenta; ocena działań i zatwierdzanie projektów zmierzających do wykorzystania funduszy zewnętrznych; ustalanie polityki kadrowej i płacowej Uczelni; ustalenia kryteriów zatrudniania kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni oraz zatwierdzanie wykazu stanowisk i wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników Uczelni będących nauczycielami akademickimi; uchwalanie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych; zatwierdzanie wniosków dotyczących zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego osoby niespełniającej wymagań określonych odpowiednio w art. 114 Ustawy, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej; zatwierdzanie trybu podejmowania lub uczestnictwa w pracach badawczych Uczelni, przez nauczycieli akademickich; zatwierdzanie zasad i trybu obniżania oraz podwyższania wymiaru pensum dla poszczególnych stanowisk w danym roku akademickim; zatwierdzanie wykazu stanowisk i wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników Uczelni niebędących nauczycielami akademickimi; opiniowanie rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim z ważnych przyczyn; wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez inne organy Uczelni oraz podejmowanie kolegiałnych decyzji związanych z kierowaniem Uczelnią, w sprawach nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów lub Założyciela

Do kompetencji Konwentu, jako organu opiniodawczego oraz inicjującego realizację przez Uczelnię funkcji ogólnospołecznych, regionalnych i współpracy krajowej oraz zagranicznej, należy: prezentowanie oczekiwań społeczności lokalnej wobec Uczelni; określanie obszarów współpracy Uczelni z podmiotami gospodarczymi i samorządowymi; podejmowanie działań mających na celu: wspieranie rozwoju Uczelni; wspieranie rozwoju nauki i podnoszenia poziomu wykształcenia obywateli; inspirowanie współpracy Uczelni z polskimi i zagranicznymi uczelniami, samorządami terytorialnymi i zawodowymi, instytucjami i stowarzyszeniami naukowymi, zawodowymi i twórczymi, organizacjami pracodawców oraz organizacjami samorządu gospodarczego, polskimi i zagranicznymi organizacjami gospodarczymi, przedsiębiorstwami, instytucjami finansowymi i innymi jednostkami; podnoszenie konkurencyjności Uczelni; pozyskiwanie środków finansowych publicznych i prywatnych dla realizacji zadań Uczelni; wspieranie działań na rzecz promocji miasta i regionu; opiniowanie spraw przedstawionych przez przewodniczącego lub innych członków Konwentu.

Do kompetencji rady wydziału należy: ustalanie ogólnych kierunków działalności wydziału, w tym wydziałowej strategii rozwoju; uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat, planów studiów i programów kształcenia; ocena realizacji praktyk zawodowych studentów oraz innych form wspierających przyszłą działalność zawodową studentów; ocena realizacji zadań wynikających z zapewnienia jakości kształcenia na wydziale; przyjmowanie planu badań naukowych oraz ocena jakości tych badań; sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek naukowo-dydaktycznych wydziału; działanie na rzecz zapewnienia właściwych warunków i kierunków rozwoju nauczycieli akademickich wydziału; tworzenie warunków dla rozwoju studenckiego ruchu naukowego i samokształcenia studentów; określanie kierunków współpracy Wydziału z instytucjami naukowo-badawczymi, naukowo-dydaktycznymi, organizacjami gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi w regionie i kraju.

Do kompetencji rektora należy w szczególności: opracowywanie oraz realizacja misji i strategii rozwoju Uczelni; zwoływanie posiedzeń Senatu i przewodniczenie jego obradom; sprawowanie nadzoru nad działalnością dydaktyczną i badawczą Uczelni; sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek naukowo-dydaktycznych Uczelni; zatwierdzanie planów badań naukowych; podejmowanie decyzji w sprawach współpracy Uczelni z instytucjami naukowo-badawczymi, naukowo-dydaktycznymi, podmiotami i organizacjami gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą; podejmowanie decyzji dotyczących mienia i gospodarki Uczelni, w tym dotyczących nabywania i zbywania składników majątkowych; sprawowanie nadzoru nad administracją i gospodarką Uczelni; określanie zasad pobierania opłat i wysokości opłat za usługi edukacyjne; nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy z pracownikami Uczelni i nauczycielami akademickimi; nadawanie regulaminu organizacyjnego, regulaminu wynagradzania, regulaminu pracy oraz innych regulaminów wynikających z ustawy lub statutu; wydawanie decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach studentów, w przypadkach przewidzianych w ustawie; ustalanie: terminarza rozpatrywania wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej dla studentów, kwot przedziałów dochodu w rodzinie studenta, liczby studentów każdego kierunku studiów, uprawnionych do otrzymania stypendium rektora dla najlepszych studentów w danym roku akademickim, minimalnej średniej ocen, za poprzedni rok akademicki, ustalonej dla każdego kierunku studiów, uprawniającej do otrzymania stypendium; dbanie o przestrzeganie prawa oraz bezpieczeństwa i porządku na terenie Uczelni; ustalanie zakresu kompetencji i obowiązków prorektorów.

Dziekan podejmuje decyzje dotyczące funkcjonowania wydziału, niezastrzeżone dla innych organów Uczelni. Dziekan: kieruje i zabezpiecza realizację procesu dydaktycznego na wydziale zgodnie z planem studiów i programem kształcenia oraz ustala szczegółowy harmonogram zajęć dydaktycznych sesji egzaminacyjnych oraz egzaminów dyplomowych prowadzonych przez wydział; opracowuje i realizuje strategię rozwoju wydziału; opracowuje projekt planu studiów i programu kształcenia i przedstawia go do zatwierdzenia radzie wydziału; opracowuje i realizuje zadania wynikające z zapewnienia jakości kształcenia na wydziale; opracowuje plan badań naukowych i przedstawia go rektorowi do zatwierdzenia; organizuje praktyki zawodowe dla studentów wydziału; dba o rozwój kadry naukowej; inspirowuje i nadzoruje badania naukowe na wydziale oraz dba o pomnażanie i upowszechnianie osiągnięć nauki; dokonuje oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziale; sprawuje nadzór nad działalnością dydaktyczną i naukową wydziału; wydaje wewnętrzne akty normatywne; podejmuje decyzje, w tym decyzje administracyjne, w

indywidualnych sprawach studentów, w przypadkach przewidzianych w ustawie; wykonuje decyzje rektora oraz uchwały senatu i rady wydziału dotyczące funkcjonowania wydziału; dba o przestrzeganie prawa oraz bezpieczeństwo i porządek na terenie wydziału; ustala zakres kompetencji i obowiązków prodziekanów – jeśli zostali powołani.

W strukturze prowadzącego oceniany kierunek Wydziału Technicznego występują 3, przewidziane Statutem, zakłady, profilujące poszczególne, prowadzone przez Wydział, kierunki studiów. Oceniany kierunek „informatyka” profilowany jest przez Zakład Informatyki. W jego strukturze funkcjonują dwie pracownie: Pracownia sieci teleinformatycznych i bezpieczeństwa systemów oraz Pracownia programowania i baz danych.

Strukturę zarządzania kierunkiem studiów w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy uzupełniają opiekunowie roczników, powoływani na poszczególnych latach studiów, zgodnie z §10 ust. 1-4 *Regulaminu Studiów*. Do ich podstawowych obowiązków należy m.in.: udzielanie rad, konsultacji i pomocy w sprawach wynikających z toku studiów oraz potrzeb socjalno-bytowych studentów.

Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA struktura zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku „informatyka” jest prosta i czytelna, pozwalająca w szczególności na określenie obszarów i aspektów realizowanego procesu dydaktycznego oraz wskazanie podmiotów za nie odpowiedzialnych. Uwzględniając niewielką liczbę studentów na ocenianym kierunku (57 studentów w czasie trwania wizytacji), struktura zarządzania kierunkiem nie budzi zastrzeżeń.

Działania projakościowe w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy sięgają 2003 roku. Uchwałą Senatu nr 2/2003 z dnia 6 marca 2003 r. powołano Uczelnianą Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia, której zadaniem było opracowanie Uczelnianego Systemu Oceny Jakości Kształcenia. Początkowo Komisja składała się z 4 osób, kolejne lata jej funkcjonowania przyniosły zwiększenie liczby członków. Do jej składu wprowadzano przedstawicieli studentów. Zwieńczeniem pierwszego okresu tworzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni była uchwała Senatu nr 17/2004 z dnia 28 września 2004 r., w sprawie zatwierdzenia uczelnianego systemu oceny jakości kształcenia. Kolejnym etapem kształtowania Systemu stało się powołanie do życia Zarządzeniem Kanclerza nr 6/2009 z 26 lutego 2009 r. Zakładu Ewaluacji Jakości Kształcenia. Następnie, z dniem 1 października 2010 r. Rektor powołał Koordynatora do spraw Kształcenia, który od dnia 1 lutego 2012 r. funkcjonuje w strukturze Uczelni jako Uczelniany Koordynator ds. Krajowych Ram Kwalifikacji. Do zadań Koordynatora należy m. in. koordynowanie systemu oceny jakości kształcenia w Uczelni, koordynowanie działalności kół naukowych studentów; koordynowanie spraw związanych z uprawnieniami wydziałów do prowadzenia kierunków studiów, ich akredytacja oraz polityka jakości kształcenia; koordynowanie i nadzorowanie prac w zakresie ECTS, czy przygotowanie i koordynowanie działań do wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji oraz nadzór nad ich wdrażaniem.

W obecnym kształcie wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia funkcjonuje w oparciu o uchwałę nr 24/2011 Senatu KPSW z dnia 27 września 2011 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy. Uchwała ta była dwukrotnie zmieniana. Zmiany zostały dokonane: uchwałą Senatu nr 12/2013 z dnia 25 czerwca 2013 r. oraz uchwałą Senatu nr 21/2014 z dnia 30 września 2014 r. W dokumencie tym

określono cele i zadania Systemu. Analiza tego dokumentu pozwala uznać, że System odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu kształcenia, uwzględnia wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na prowadzonych w Uczelni kierunkach.

Podstawowym celem Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy jest stymulowanie zapewniania i ciągłego doskonalenia jakości kształcenia, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej oraz budowanie etosu nauczyciela akademickiego, podnoszenie poziomu wykształcenia absolwentów, przygotowywanie zasad publikowania informacji o kształceniu w Uczelni. Zakres działania Systemu obejmuje: analizę zasad rekrutacji na studia, analizę planów studiów i programów kształcenia przedmiotów pod kątem osiągania i weryfikacji efektów kształcenia; ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych; badanie karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej; sprawdzanie jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego; ocenę warunków socjalnych studentów, w tym możliwości uzyskiwania stypendiów; badanie mobilności nauczycieli akademickich i studentów; przegląd aktów prawnych regulujących proces kształcenia oraz sprawy socjalne studentów; ocenę systemu nagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym, ocenę informacji na temat kształcenia i spraw studenckich zamieszczonych na stronach Uczelni.

Struktura organizacyjno-funkcjonalna Systemu została określona w załączniku do wspomnianej uchwały Senatu z dnia 27 września 2011 r. (z późn. zm). Elementami struktury Systemu są: na poziomie Uczelni - Uczelniany Zespół ds. ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz organy Uczelni: rektor, prorektorzy, Senat; na poziomie Wydziału - Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz organy Wydziału: dziekan, prodziekani i Rada Wydziału. Jednostkami pomocniczymi Systemu są: Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia, Uczelniana Rada Doradcza Pracodawców, Przedsiębiorców i Samorządowców, Wydziałowa Rada Pracodawców i Przedsiębiorców, Studium Praktyk Zawodowych oraz Biuro Karier.

Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na rok akademicki 2014/2015 został powołany zarządzeniem Rektora nr 32/2014 z dnia 30 września 2014 r. W jego skład weszli przedstawiciele wydziałowych zespołów ds. zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, studenci wskazani przez Samorząd Studencki (5 studentów), a także Uczelniany Koordynator ds. Krajowych Ram Kwalifikacji, Kierownik Działu Nauki i Rozwoju, przedstawiciel Studium Języków Obcych, Dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego i Podyplomowego, Dyrektor ds. Studenckich i Organizacji Kształcenia. Zadaniem Zespołu jest opracowywanie jednolitych procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia, przedstawianie rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia, opracowywanie zasad tworzenia i archiwizowania dokumentacji procesu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz przedstawianie Senatowi Uczelni sprawozdań ze swojej działalności. Harmonogram posiedzeń Uczelnianego Zespołu w roku akademickim 2014/2015 przewidywał pięć spotkań. Głównym zadaniem Zespołu w roku akademickim 2014/2015 było opracowanie metod weryfikacji efektów kształcenia, wykorzystanie raportów instytucji zewnętrznych oraz raportów z ankietyzacji przeprowadzanych w KPSW.

W celu realizacji zadań Systemu na poziomie Wydziału dziekan powołał Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia Wydziału Technicznego, którego

zadaniem jest m. in. opracowywanie planów studiów, wdrażanie na Wydziale procedur Zespołu uczelnianego, analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia, przedstawianie dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale, a także przekazywanie dziekanowi sprawozdań ze swojej działalności. Zespół działa w oparciu o Regulamin zatwierdzony przez dziekana. W skład Zespołu powołanego na rok akademicki 2014/2015 wchodzi czterech nauczycieli akademickich oraz przedstawiciel studentów wyznaczony przez Samorząd Studencki. Obecnie Zespół funkcjonuje w składzie powołanym zarządzeniem Dziekana Nr 3/2014 z dnia 2 października 2014 r.

Jednostką wspomagającą weryfikację zakładanych efektów kształcenia jest uczelniany Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia, do zadań którego należy m.in.: opracowywanie i modyfikowanie narzędzi badawczych do oceny zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich i studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych, a także szkoleń, opracowywanie narzędzi badawczych do oceny innych form kształcenia, analiza wyników badań przeprowadzanych przez Zakład i opracowywanie raportów dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia (UZZiDJK), konsultowanie narzędzi badawczych opracowanych w ramach zapewniania jakości kształcenia przez inne jednostki uczelni, opracowanie i modyfikowanie narzędzi badawczych do badań losów absolwentów, przeprowadzanie badań losów absolwentów po trzech i po pięciu latach od daty ukończenia studiów, opracowanie raportu dla UZZiDJK. Analiza działalności Zakładu pozwala uznać, że odgrywa on istotną rolę w zakresie opracowania ankiety i monitorowania losów absolwentów Uczelni.

W trakcie wizytacji udostępniono Zespołowi Oceniającemu PKA dokumenty dotyczące powołania, a także zakresy obowiązków ciał i zespołów funkcjonujących w strukturze Systemu. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na kierunku „informatyka” podporządkowana jest strukturze organizacyjnej Uczelni, Wydziału oraz Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Zarządzenie jakością na kierunku „informatyka” na poziomie Wydziału opiera się przede wszystkim na działalności Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia Wydziału Technicznego, relacjach z Zespołem uczelnianym, uprawnieniach Władz Uczelni i Wydziału.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie powołanych zespołów, w tym Wydziałowego Zespołu odpowiedzialnego za prowadzenie ocenianego kierunku studiów. Zespół Oceniający PKA otrzymał do wglądu protokoły z posiedzeń Wydziałowego, jak i Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Rady Wydziału. Przegląd protokołów (za lata 2011, 2012 i 2013, 2014) pozwala ustalić, że tematem posiedzeń były takie problemy jak: wyniki ankietyzacji, wytyczne dla Rad Wydziału w sprawie uchwalania programów kształcenia, archiwizacja prac etapowych, procedura ewaluacji zajęć, plan pracy zespołu uczelnianego, wymiana doświadczeń w zakresie prac nad jakością kształcenia, czy proces dyplomowania. Przedstawiono również sprawozdania z działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, sprawozdania Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku „informatyka”. Protokoły z posiedzeń Zespołów wskazują, że zadania są realizowane.

W trakcie wizytacji zapoznano się także z protokołami z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału pod kątem problematyki związanej z elementami systemu jakości kształcenia. Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na

posiedzeniach organów kolegialnych Uczelni zajmowano się zagadnieniami jakości kształcenia.

Działania Wydziału Technicznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku „informatyka” opierają się na zasadach i procedurach określonych przez Uczelniany System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Przedstawiona dokumentacja, w tym *Raport samooceny* oraz spotkania Zespołu Oceniającego PKA z władzami Uczelni, kadrami akademicką i studentami pozwalają stwierdzić, iż na kierunku „informatyka” prowadzone są działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia. W Uczelni dokonuje się systematycznie przeglądów programów kształcenia. Plan studiów i efekty kształcenia dla kierunku są dyskutowane ze studentami kierunku, którzy weszli w skład Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku „informatyka”. Prowadzone są także konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przedstawiony podczas wizytacji schemat procedury dotyczącej budowania programu kształcenia pozwala uznać, że System wspomaga dostosowanie programu studiów do zakładanych efektów kształcenia poprzez konsultacje, a następnie weryfikację spójności między treściami kształcenia, formami zajęć, sposobami oceny efektów kształcenia, a efektami kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy zakłada wykorzystanie w doskonaleniu procesu dydaktycznego opinii studentów, pozyskiwanych w procesie ich ankietowania. Obecnie ankietyzacja odbywa się w oparciu o zarządzenie Rektora nr 35/2014 z dnia 30 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia procedury ewaluacji zajęć dydaktycznych w KPSW w Bydgoszczy. Podczas wizytacji przedstawiono raport oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich za rok akademicki 2013/2014. Kwestionariusz ankiety zawiera 11 kryteriów dotyczących organizacji zajęć, poziomu merytorycznego zajęć, klimatu społecznego zajęć, osobistych korzyści z zajęć i oceny efektów kształcenia. Studenci odpowiadając na poszczególne pytania, przyznają punkty w skali od 1 do 5. Ankieta ewaluacyjna na kierunku „informatyka” przeprowadzana jest co semestr, poddawani jej są wszyscy prowadzący przedmioty w danym roku akademickim. Ankiety studenckie są anonimowe, a ich wypełnienie jest dobrowolne. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej. W opinii Zespołu Oceniającego PKA działania służące badaniu jakości kadry dydaktycznej są realizowane prawidłowo. Raporty z ogólnymi wynikami tych badań są dyskutowane podczas posiedzeń Rady Wydziału oraz spotkań władz z kierownikami jednostek organizacyjnych. Zagadnieniom jakości kadry dydaktycznej poświęca się też wiele uwagi w działaniach Systemu, o czym świadczą sprawozdania z jego działalności i formułowane rekomendacje. Wnioski z tych badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz stanowią ważny element polityki zapewnienia wysokiej jakości kadry dydaktycznej. Ponadto wpływają na kolejne przydziały zajęć dydaktycznych oraz ogólną ocenę okresową nauczyciela. Studenci obecni podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA dostrzegali pozytywne efekty ankietyzacji, z której wynikami zapoznają się za pośrednictwem Internetowego Systemu Obsługi studenta (podali przykład zmiany obsady zajęć dydaktycznych w efekcie ankiety).

Ważnym instrumentem oceny kadry, jak i procesu dydaktycznego są hospitacje zajęć. Procedurę planowania oraz przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych, w tym częstotliwości, metodyki, kryteriów oceny zajęć, zasad wykorzystywania ich wyników określa zarządzenie Rektora nr 34/2014 z dnia 30 września 2014 r. Hospitacje przeprowadza

kierownik zakładu, w którym pracuje hospitowany nauczyciel. Ponadto osobami uprawnionymi do przeprowadzania hospitacji są: przewodniczący Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz nauczyciel akademicki prowadzący wykład z danego modułu kształcenia w stosunku do osoby prowadzącej ćwiczenia z tego modułu kształcenia. Hospitujący zajęcia dydaktyczne omawia wyniki hospitacji z osobą hospitowaną i przedstawia protokół z hospitacji dziekanowi. Zespół Oceniający PKA otrzymał do wglądu plan hospitacji i dokumenty potwierdzające jego wykonanie za rok akademicki 2013/2014 oraz plan na rok 2014/2015. Arkusze hospitacyjne uwzględniają ocenę przygotowania zajęć, procesu realizacji zajęć, oraz wartości merytorycznej zajęć. Osoba hospitująca ocenia zajęcia poprzez punktację oraz sformułowanie uwag i zaleceń. Analiza arkuszy hospitacyjnych pokazuje, że brak jest uwag krytycznych.

Kadra akademicka poddawana jest ocenie okresowej, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Ocena obejmuje działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, przewiduje uwzględnienie oceny z ankiet studenckich. Działalność dydaktyczna oceniana jest poprzez ankiety, hospitacje, a ponadto uwzględnia obciążenie dydaktyczne, udział w procesie dyplomowania, autorstwo podręczników. Przedstawiona Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentacja tej oceny pozwala na stwierdzenie, że przeprowadzona została zgodnie z wymaganiami art. 132 ww. ustawy. Wyniki okresowej oceny są brane pod uwagę przy podwyżkach wynagrodzenia za pracę i awansach zawodowych. Otrzymanie przez nauczyciela akademickiego jednej oceny negatywnej może stanowić podstawę rozwiązania stosunku pracy.

Weryfikacji efektów kształcenia na poziomie przedmiotów dokonują nauczyciele akademicy według ustalonych zasad, które są znane studentom. Po zakończeniu każdego roku akademickiego Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku „informatyka” selektywnie sprawdza, czy zakładane efekty kształcenia zostały przez studenta osiągnięte, a przez nauczyciela właściwie zweryfikowane. Jednostką wspomagającą weryfikację zakładanych efektów kształcenia jest uczelniany Zakład Ewaluacji Jakości Kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia przewiduje monitorowanie losów absolwentów. Z uwagi na to, że pierwsi absolwenci ocenianego kierunku „informatyka” pojawili się dopiero w lutym bieżącego roku akademickiego, badania losów absolwentów nie były jeszcze prowadzone, zatem ocena skuteczności tego badania nie jest obecnie możliwa. Na podstawie analizy wyników badania losów absolwentów kierunku „budownictwo” można stwierdzić, że Jednostka po przeprowadzeniu badania przygotowuje syntetyczne opracowanie wyników sformułowanych przez absolwentów w ankietach. Po analizie wyników badań można uznać, iż mają one wpływ na podejmowane przez Wydział działania związane z jego przyszłością w kontekście modyfikacji programu studiów i prezentowanej oferty kształcenia. Analiza przygotowanego przez Uczelnię projektu procedury badania losów absolwentów dobrze świadczy o poszukiwaniu nowych rozwiązań doskonalących ten proces mających na celu podnoszenie jakości kształcenia.

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowano procedury zapewniające dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. Na Wydziale został określony zakres działalności informacyjnej i zakresy kompetencji władz Wydziału, organów funkcjonujących w strukturze Systemu, pracowników dziekanatu, administratora strony internetowej oraz Wydziałowego

Samorządu Studentów w zakresie gromadzenia, opracowania i publikowania informacji. Od 2004 roku w KPSW działa Internetowy System Obsługi Studenta (ISOS), który pełni rolę wirtualnego dziekanatu oraz Internetowy System Obsługi Pracownika (ISOP). Uczelnia posiada portal informatyczny, na którym umieszcza się plany studiów wraz z opisem zakładanych efektów kształcenia i sylabusami. Ponadto na tym portalu umieszcza się raporty z ankietyzacji studentów i katalog ECTS. Dane te są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału w sposób, który sprzyja łatwemu dostępowi do informacji dla różnych kategorii użytkowników: kandydatów na studia, studentów, pracowników oraz władz Wydziału, a także interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów i pracodawców. Publikowanie informacji jest monitorowane przez Uczelniany Zespół ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Funkcjonowanie WSZJK w zakresie doboru procedur, metod ewaluacji oraz mechanizmów doskonalących w odniesieniu do publicznego dostępu do aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów nie budzi zastrzeżeń.

Przepływ informacji między jednostkami odpowiedzialnymi za jakość procesu dydaktycznego stanowi istotny element polityki projakościowej Uczelni i Wydziału. Stosowane rozwiązania wymuszają gromadzenie odpowiednich informacji, analizowanie wyników przeprowadzanych badań w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Pozytywnie ocenia się organizowanie spotkań z pracownikami, na których informuje się ich o funkcjonowaniu i znaczeniu systemu jakości dla Uczelni. Wydział wdrożył mechanizmy pozwalające na stałe i rzetelne informowanie społeczności Wydziału, w tym studentów, o szczegółach pracy ciał biorących udział w zapewnianiu jakości kształcenia. System informacyjny i wykorzystywanie informacji z zakresu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale można uznać za wystarczający. WSZJK zapewnia wprowadzenie działań doskonalących i podlega stałemu doskonaleniu w zakresie istniejących procedur, a także opracowania nowych rozwiązań w zakresie jakości kształcenia. Przygotowano m.in. projekt procedury ewaluacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych, procedury raportowania wyników działania Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, projekt procedury raportowania, dyskusowania i publikowania informacji o funkcjonowaniu Systemu oraz zasad jego sprawdzania i aktualizowania, projekt procedury zlecania prowadzenia zajęć nauczycielom akademickim z uwzględnieniem zasady zgodności realizowanego modułu kształcenia z ich kwalifikacjami w Centrum Kształcenia Podyplomowego i Ustawicznego wraz z pozytywną opinią Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, projekt procedury tworzenia, zatwierdzania i przeglądu programów kształcenia z wykorzystaniem wzoru programów kształcenia, zasad ECTS i KRK.

Działania Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku „informatyka” należy ocenić pozytywnie. Na podstawie *Raportu samooceny*, analizy dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych w czasie wizytacji można stwierdzić praktyczną przydatność przyjętych procedur i mechanizmów ich weryfikowania w celu podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Funkcjonujący w Uczelni i na Wydziale System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia umożliwia analizę efektów kształcenia oraz doskonalenie programu kształcenia na wizytowanym kierunku. Wyniki monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia oraz wprowadzonych zmian są udostępniane. Reasumując można stwierdzić, iż funkcjonujący na Wydziale Wewnętrzny System

Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na budowę kultury jakości kształcenia na kierunku „informatyka”, stwarza warunki dla zapewnienia systematyczności przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia.

2). Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji wynika, że w procesie osiągania wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku „informatyka” uczestniczą zarówno interesariusze zewnętrzni, w tym absolwenci i pracodawcy, jak i interesariusze wewnętrzni, w tym nauczyciele akademicy oraz studenci.

Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że udział studentów ocenianego kierunku studiów w procesie zapewnienia jakości kształcenia polega głównie na uczestniczeniu w procesie ankietyzacji, służącym ocenie jakości wybranych aspektów prowadzonego kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili uczestniczenie w ankietyzacji służącej ocenie jakości procesu dydaktycznego, w tym ocenie jakości prowadzonych zajęć, ocenie nakładów pracy własnej związanych z opanowaniem materiału w ramach poszczególnych przedmiotów i ocenie osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz ocenie jakości obsługi administracyjnej.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w pracach Senatu Uczelni, Rady Wydziału oraz zespołach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, mając wpływ na konstruowanie kierunkowych efektów kształcenia i programów studiów oraz ich modyfikacje. Uczestniczą więc w pracach organów kolegialnych, odpowiedzialnych za ich opracowanie i uchwalenie. Samorządu Studencki ma tym samym możliwość opiniowania zasadniczych dokumentów dotyczących procesu kształcenia, w tym zwłaszcza programów studiów.

Z ustaleń Zespołu Oceniającego PKA wynika, że liczby przedstawicieli studentów będących członkami Senatu Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy oraz Rady Wydziału Technicznego są zgodne z art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielami Samorządu Studenckiego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy formułowane były opinie świadczące o bardzo dobrych relacjach i kontaktach z władzami Uczelni i Wydziału. W tym kontekście należy docenić starania kierownictwa Uczelni i Wydziału, które dokłada wszelkich starań, aby głos środowiska studenckiego był brany pod uwagę w działaniach na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Nauczyciele akademicy są również angażowani w budowanie efektów kształcenia, wizji kierunku i programu realizacji zakładanych efektów. W Uczelni odbywają się corocznie zebrania wszystkich pracowników Wydziału Technicznego, na których omawiane są bieżące problemy związane z jego funkcjonowaniem, w tym zagadnienia związane z jakością kształcenia.

Związki Uczelni i prowadzącego oceniany kierunek Wydziału Technicznego z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym głównie z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów kierunku „informatyka” lub przyjmującymi studentów na praktyki zawodowe, przedstawicielami organizacji i stowarzyszeń zawodowych, a także przedstawicielami władz lokalnych i innych partnerów społecznych, mają charakter sformalizowany. Zarządzeniem dziekana nr 2/2014 z dnia

2 października 2014 r. powołano Radę Doradczą Pracodawców i Przedsiębiorców przy Wydziale Technicznym Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Rada liczy 15 osób, reprezentujących najważniejsze instytucje i firmy regionu. Podobna rada została powołana także na szczelbu Uczelni. Zasadniczym zadaniem Rady jest opiniowanie i konsultowanie zakładanych efektów i programów kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział Techniczny, w tym na ocenianym kierunku „informatyka”. W trakcie wizytacji udostępniono Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentację prac Rady, w tym statut Rady oraz protokoły z jej dotychczasowych 3 posiedzeń. Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, że udział tej grupy interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia, w tym także w procesie określania zakładanych efektów kształcenia, jest widoczny i istotny.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+/-	+	*	+/-	+
umiejętności	+	+/-	+	*	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	*	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

* - działalność naukowa nie podlegała ocenie

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Struktura zarządzania ocenianym kierunkiem „informatyka” jest czytelna, pozwala w szczególności na określenie obszarów i aspektów realizowanego procesu dydaktycznego oraz wskazanie podmiotów za nie odpowiedzialnych. Uwzględniając stosunkowo małą liczbę studentów na kierunku „informatyka”, Zespół Oceniający PKA stwierdza, że struktura zarządzania kierunkiem nie budzi zastrzeżeń. Prowadzący kierunek Wydział Techniczny Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia, a wyniki tej oceny stanowią podstawę modyfikacji programu studiów oraz metod jego realizacji, zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów. Istotną rolę w tym procesie odgrywa System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy.

2). W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni, w tym nauczyciele akademicy i studenci oraz interesariusze zewnętrzni, w tym pracodawcy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżnia- jąco	w pełni	znacząco	częścio- wo	niedo- statecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	przewodzenie badań naukowych (*)					
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

(*) – odstąpiono od oceny, ponieważ jednostka nie jest zobowiązana do prowadzenia badań naukowych

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy planuje dalszy rozwój kierunku „informatyka” m.in. poprzez poszerzenie oferty programowej o nowe specjalności i moduły kształcenia oraz intensyfikację działań w zakresie badań naukowych, współpracy z pracodawcami oraz wymiany międzynarodowej. Stabilną sytuację kierunku zapewnia znaczące i utrzymujące się w dłuższym horyzoncie czasowym, zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na absolwentów kierunku „informatyka”, wynikające m.in. z działalności w Bydgoszczy wielu firm informatycznych, także o zasięgu międzynarodowym. Planowane jest uruchomienie najpierw specjalizacji, a następnie studiów anglojęzycznych.

Władze Uczelni wyjaśniły, że niewielka liczba studentów kierunku „informatyka” wynika z faktu, że jest to bardzo młody kierunek, który dopiero w tym roku doczekał się pierwszych absolwentów i nie zdołał jeszcze w pełni zaistnieć na lokalnym rynku edukacyjnym, oferującym studia informatyczne na kilku bydgoskich uczelniach. KPSW spodziewa się systematycznego wzrostu liczby studentów i podejmuje działania w celu zachęcenia potencjalnych kandydatów – temu celowi służy m.in. organizacja Akademii Cisco przygotowującej do zdobycia cennych na rynku pracy certyfikatów, czy też starania o pozyskanie dodatkowego finansowania m.in. z NCBiR.

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy stworzyła bardzo dobre warunki prowadzenia kierunku „informatyka” umożliwiające uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Pozytywna ocena poszczególnych aspektów procesu kształcenia sformułowana w raporcie oraz błyskawiczna reakcja Uczelni usuwająca usterki wskazane przez Zespół

Oceniający PKA w trakcie wizytacji świadczy o efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Właściwe dostosowanie programu kształcenia do specyfiki lokalnego rynku pracy, wsparte odpowiednią specjalistyczną bazą dydaktyczną, stwarza szanse rozwoju kierunku, który dopiero od kilku lat został włączony do ofert dydaktycznej Uczelni. W procesie dalszego doskonalenia procesu kształcenia na kierunku „informatyka” Zespół Oceniający PKA sugeruje jedynie:

- pełniejsze włączenie przedstawicieli studentów w opracowywanie koncepcji i programu kształcenia, a nie tylko w ich opiniowanie (np. poprzez umożliwienie studentom zapoznania się nie tylko z gotowymi dokumentami, ale również z ich projektami);
- zwiększenie liczby punktów ECTS związanych z praktykami zawodowymi;
- unikanie powierzania wykładów osobom z tytułem zawodowym magistra;
- wzbogacenie bazy laboratoryjnej o stanowiska umożliwiające studentom zapoznanie się w szerszym zakresie z elementami i układami elektronicznymi oraz układami cyfrowymi;
- uzupełnienie zasad rekrutacji o zasady selekcji kandydatów, ponieważ kwalifikacja według kolejności zgłoszeń może nie gwarantować - w przypadku ewentualnego przekroczenia limitu miejsc - zakwalifikowania na studia najlepszych kandydatów;
- podjęcie działań służących zwiększeniu udziału studentów w programach krajowej i międzynarodowej wymiany studenckiej.

Jedyną poważną słabością kierunku „informatyka” są zasoby kadrowe. Minimum kadrowe nie spełnia bowiem wymogów określonych w § 14 ust. 1 rozporządzenia MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którymi minimum kadrowe powinno stanowić co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Do spełnienia wymagań brak dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora. Problemy w zapewnieniu minimum kadrowego spowodowane zostały czynnikami zewnętrznymi, niezależnymi od KPSW, a mianowicie nagłą utratą dotychczas zatrudnionych nauczycieli akademickich, którzy nie uzyskali zgody władz swoich macierzystych uczelni na kontynuację zatrudnienia. Konieczne jest wzmocnienie dorobku naukowego osób zgłoszonych do minimum kadrowego w zakresie dyscyplin, z którymi związane efekty kształcenia dla kierunku „informatyka” lub zatrudnienie nowych pracowników, być może z uwzględnieniem dodatkowych możliwości jakie stwarza w tym zakresie zmiana profilu ogólnoakademickiego na praktyczny. Należy podkreślić, iż dwie spośród trzech osób nie zaliczonych do minimum kadrowego posiadają dorobek zawodowy związany z dyscypliną „informatyka”. Ponadto w grupie pozostałych nauczycieli akademickich znajdują się osoby z tytułem magistra legitymujące się znaczącym dorobkiem zawodowym zdobytym poza Uczelnią. Jednakże dorobek zawodowy nie mógł zostać uwzględniony w procesie oceny obecnie prowadzonego profilu ogólnoakademickiego.

Zespół Oceniający PKA wyraża nadzieję, iż Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy przezwycięży problemy kadrowe umożliwiając dalszy stabilny rozwój kierunku „informatyka”.

Władze Uczelni ustosunkowały się do raportu z wizytacji w piśmie z dnia 20 września 2015 roku, wyrażając podziękowanie za sformułowane w nim uwagi i sugestie oraz

deklarując ich wykorzystanie w dalszym doskonaleniu procesu kształcenia na kierunku „informatyka”. W związku ze „znaczącą” oceną zasobów kadrowych, sformułowaną w trakcie wizytacji, Władze Uczelni poinformowały o zmianach jakie nastąpiły w dorobku dwóch osób nie zaliczonych do minimum kadrowego przez Zespół Oceniający PKA oraz zgłosiły do minimum kadrowego dwie dodatkowe osoby.

Dwie osoby ze stopniem doktora (Załącznik 5, poz. 7 i 9) zgłosiły w ostatnim okresie do publikacji w *IEEE Transactions on Information Technology* artykuł, który został przyjęty do recenzji. Przyjęcie artykułu do recenzji nie jest jednak równoważne z jego publikacją oraz z przyrostem dorobku, niemniej świadczy o intensyfikacji pracy naukowej i stwarza realne szanse wzmocnienia dorobku tych osób w najbliższej przyszłości.

Z dniem 15 lipca 2015 r. zatrudniono dodatkowo dwóch nauczycieli akademickich (Załącznik nr 5, poz. 11 i 12). Władze KPSW w Bydgoszczy przedstawiły dokumentację ich dorobku, kopie umów o pracę, oświadczenia zawierające wyrażenie zgody na zaliczenie do minimum kadrowego oraz informacje na temat przydzielonych zajęć dydaktycznych. Osoby te mogą zostać zaliczone do minimum kadrowego dopiero od roku akademickiego 2015/2016, ponieważ w roku akademickim 2014/2015 nie były zatrudnione na Uczelni oraz nie prowadziły zajęć dydaktycznych, tym samym nie spełniały § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Niemniej, w efekcie działań naprawczych podjętych przez Uczelnię, polegających na zatrudnieniu dwóch nowych pracowników, uzupełniono skład minimum kadrowego, które spełnia od roku akademickiego 2015/2016 wymagania § 14 ust. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), co pozwala na zmianę oceny kryterium *Zasoby kadrowe* ze „znacząco” na „w pełni”.

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżnia- jąco	w pełni	znacząco	częścio- wo	niedo- statecznie
4	zasoby kadrowe		X			

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego

dr hab. inż. Małgorzata Sterna

